

სს „საქორგაზი“

ფინანსური ანგარიშგება

*2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის
დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად*

შინაარსი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

ფინანსური ანგარიშგება

სრული შემოსავლის ანგარიშგება	4
ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება	5
საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება.....	6
ფულადი ნაკადების ანგარიშგება	7
ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები	9-38

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სს „საქორგაზის“ აქციონერებს და ხელმძღვანელობას

მოსაზრება

ჩავატარეთ სს „საქორგაზის“ (შემდგომში „კომპანია“) ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ასევე აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის სრული შემოსავლის ანგარიშგებისგან, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებისგან, ფულადი ნაკადების ანგარიშგებისგან და ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნებისგან, მათ შორის მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვისგან.

ჩვენი აზრით, წარმოდგენილი ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს კომპანიის ფინანსურ მდგომარეობას 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და ფულადი სახსრების მოძრაობას ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი წარმართეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების („ასს“) შესაბამისად. პასუხისმგებლობა, რომელსაც აღნიშნული სტანდარტები ჩვენთვის ითვალისწინებს, დაწვრილებითაა აღწერილი ჩვენი დასკვნის ნაწილში სახელწოდებით „აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“. ჩვენ ვართ კომპანიისგან დამოუკიდებლები ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს „პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსის“ (IESBA კოდექსი) შესაბამისად, და შესრულებული გვაქვს IESBA კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოსათქმელად საჭირო საფუძვლის შესაქმნელად.

ფუნქციონირებად საწარმოსთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა

გვინდა, ყურადღება გავამახვილოთ ფინანსური ანგარიშგების მე-3 შენიშვნაზე, რომლის მიხედვითაც კომპანიამ განიცადა 3,348 ათასი ლარის წმინდა ზარალი 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში, ამავე თარიღისთვის კომპანიის მიმდინარე ვალდებულებები მის მიმდინარე აქტივებს 61,040 ათასი ლარით აღემატებოდა. ეს მოვლენები ან პირობები მიაჩნდება არსებით განუსაზღვრელობაზე, რამაც შეიძლება მნიშვნელოვანი ეჭვი გამოიწვიოს იმასთან დაკავშირებით, აქვს თუ არა კომპანიას უნარი, გააგრძელოს საქმიანობა როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ. ჩვენი მოსაზრება ამ საკითხთან მიმართებაში მოდიფიცირებული არ არის.

**Building a better
working world**

მნიშვნელოვან გარემოებათა ამსახველი აბზაცი – გარიგებები დაკავშირებულ მხარეებთან

გვინდა ყურადღება გავამახვილოთ ფინანსური ანგარიშგების მე-20 და მე-3 შენიშვნებზე, რომლებიც ეხება დაკავშირებულ მხარეებთან კომპანიის გარიგებების მნიშვნელოვან კონცენტრაციას. ჩვენი მოსაზრება ამ საკითხთან მიმართებაში მოდიფიცირებული არ არის.

სხვა ინფორმაცია

სხვა ინფორმაცია გულისხმობს კომპანიის 2019 წლის წლიურ ანგარიშგებში ასახულ ინფორმაციას, გარდა ფინანსური ანგარიშგებისა და მასზე გაცემული აუდიტორის დასკვნისა. სხვა ინფორმაციაზე პასუხისმგებელია ხელმძღვანელობა.

ფინანსურ ანგარიშგებაზე გამოხატული ჩვენი მოსაზრება არ მოიცავს სხვა ინფორმაციას და მასთან დაკავშირებით ჩვენ არც ახლა და არც მომავალში გამოვთქვამთ რწმუნებას რამე ფორმით.

ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობაა წავიკითხოთ სხვა ინფორმაცია და განვიხილოთ, არის თუ არა სხვა ინფორმაცია არსებითად შეუსაბამო ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან აუდიტის განმავლობაში ჩვენ მიერ მიღებულ ცოდნასთან, ან თუ შეიცავს სხვა არსებით უზუსტობას. თუ ჩვენ მიერ ჩატარებული სამუშაოების საფუძველზე დავასკვნით, რომ სხვა ინფორმაცია არსებით უზუსტობას შეიცავს, ჩვენ ვალდებული ვართ, გავაცხადოთ ეს ფაქტი. აღნიშნულთან დაკავშირებით გასაცხადებელი არაფერი გვაქვს.

ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია ამ ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფასს-ის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობებს.

ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობაა შეაფასოს, აქვს თუ არა კომპანიას უნარი, საქმიანობა გააგრძელოს, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ, კონკრეტული შემთხვევიდან გამომდინარე, განაცხადოს ფუნქციონირებად საწარმოსთან დაკავშირებული საკითხები და აღრიცხვისას გამოიყენოს ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვება, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს კომპანიის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ მას არ აქვს რეალური არჩევანი, ასე რომ არ მოიქცეს.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია გონივრული რწმუნების მოპოვება იმაზე, ფინანსური ანგარიშგება მთლიანობაში თავისუფალია თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობისგან და აუდიტორის დასკვნის გამოცემა, რომელიც ჩვენს მოსაზრებას შეიცავს. გონივრული რწმუნება არის მაღალი დონის რწმუნება, მაგრამ არა გარანტია იმისა, რომ ასს-ის შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს არსებით უზუსტობას, ასეთის არსებობის შემთხვევაში. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა მაშინ, თუ არსებობს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ ცალ-ცალკე ან ერთობლივად გავლენას იქონიებს კლიენტების მიერ წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაზე დაყრდნობით მიღებულ ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე.

**Building a better
working world**

ასს-ის მიხედვით აუდიტის ჩატარების პროცესში ჩვენ მივმართავთ პროფესიულ განსჯას და ვინარჩუნებთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. ასევე:

- ▶ გამოვავლენთ და ვაფასებთ ფინანსურ ანგარიშგებაში თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის რისკებს, ვგეგმავთ და ვატარებთ აუდიტორულ პროცედურებს ამ რისკებზე რეაგირების მიზნით და მოვიპოვებთ აუდიტორულ მტკიცებულებას, რომელიც საკმარისი და შესაფერისია აუდიტორული მოსაზრების გამოთქმისთვის საფუძვლის შესაქმნელად. არსებითი უზუსტობის რისკი, რომელიც გამოწვეულია თაღლითობით, უფრო მაღალია, ვიდრე შეცდომით გამოწვეული რისკი, რადგან თაღლითობა შეიძლება მოიცავდეს საიდუმლო მორიგებას, გაყალბებას, ინფორმაციის განზრახ გამოტოვებას, არასწორი ინფორმაციის წარდგენას ან შიდა კონტროლის უგულებელყოფას.
- ▶ შევისწავლით აუდიტისთვის მნიშვნელოვან შიდა კონტროლს, რათა დავგეგმოთ მოცემული კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ კომპანიის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ▶ ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის, ასევე მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებების და შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნების მართებულობას.
- ▶ ვაფასებთ, რამდენად მართებულია ხელმძღვანელობის მიერ აღრიცხვისთვის ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვების გამოყენება და, მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებზე დაყრდნობით, ვასკვნით, არსებობს თუ არა ისეთ მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა, რაც შეიძლება მნიშვნელოვანი ექვის საფუძველი გახდეს იმასთან დაკავშირებით, შეძლებს თუ არა კომპანია გააგრძელოს საქმიანობა, როგორც ფუნქციონირებდმა საწარმომ. თუ დავასკვნით, რომ არსებითი განუსაზღვრელობა არსებობს, ვალდებულები ვართ, აუდიტორის დასკვნაში ყურადღება გავამახვილოთ ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის განმარტებით შენიშვნებზე, ან, თუ განმარტებითი შენიშვნები არ არის საკმარისი, მოვახდინოთ ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებას. თუმცა სამომავლო მოვლენებმა ან პირობებმა შეიძლება გამოიწვიოს კომპანიის, როგორც ფუნქციონირებადი საწარმოს ფუნქციონირების შეწყვეტა.
- ▶ მთლიანობაში ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას, სტრუქტურასა და შინაარსს, განმარტებითი შენიშვნების ჩათვლით, და აგრეთვე იმას, თუ ასახავს ფინანსური ანგარიშგება საბაზისო ოპერაციებსა და მოვლენებს ისე, რომ უზრუნველყოფდეს სამართლიან წარდგენას.

მართვის უფლებამოსილებით აღჭურვილ პირებს, სხვა საკითხებთან ერთად, ვატყობინებთ აუდიტის მასშტაბს და ვადებს, აგრეთვე აუდიტორული შემოწმების მნიშვნელოვან შედეგებს, მათ შორის შიდა კონტროლის მნიშვნელოვან ნაკლოვანებებს, რომლებსაც აუდიტის პროცესში გამოვავლენთ.

რუსლან ხორთიშვილი

შპს „იუაის“ სახელით

თბილისი, საქართველო

2020 წლის 4 აგვისტო

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სს „საქორგაზის“ აქციონერებს და ხელმძღვანელობას

მოსაზრება

ჩავატარეთ სს „საქორგაზის“ (შემდგომში „კომპანია“) ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ასევე აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის სრული შემოსავლის ანგარიშგებისგან, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებისგან, ფულადი ნაკადების ანგარიშგებისგან და ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნებისგან, მათ შორის მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვისგან.

ჩვენი აზრით, წარმოდგენილი ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს კომპანიის ფინანსურ მდგომარეობას 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და ფულადი სახსრების მოძრაობას ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი წარმართეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების („ასს“) შესაბამისად. პასუხისმგებლობა, რომელსაც აღნიშნული სტანდარტები ჩვენთვის ითვალისწინებს, დაწვრილებითაა აღწერილი ჩვენი დასკვნის ნაწილში სახელწოდებით „აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“. ჩვენ ვართ კომპანიისგან დამოუკიდებელი ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს „პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსის“ (IESBA კოდექსი) შესაბამისად, და შესრულებული გვაქვს IESBA კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოსათქმელად საჭირო საფუძვლის შესაქმნელად.

ფუნქციონირებად საწარმოსთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა

გვინდა, ყურადღება გავამახვილოთ ფინანსური ანგარიშგების მე-3 შენიშვნაზე, რომლის მიხედვითაც კომპანიამ განიცადა 3,348 ათასი ლარის წმინდა ზარალი 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში, ამავე თარიღისთვის კომპანიის მიმდინარე ვალდებულებები მის მიმდინარე აქტივებს 61,040 ათასი ლარით აღემატებოდა. ეს მოვლენები ან პირობები მიაჩნდება არსებით განუსაზღვრელობაზე, რამაც შეიძლება მნიშვნელოვანი ექვი გამოიწვიოს იმასთან დაკავშირებით, აქვს თუ არა კომპანიას უნარი, გააგრძელოს საქმიანობა როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ. ჩვენი მოსაზრება ამ საკითხთან მიმართებაში მოდიფიცირებული არ არის.

მნიშვნელოვან გარემოებათა ამსახველი აზრები – გარიგებები დაკავშირებულ მხარეებთან

გვინდა ყურადღება გავამახვილოთ ფინანსური ანგარიშგების მე-20 და მე-3 შენიშვნებზე, რომლებიც ეხება დაკავშირებულ მხარეებთან კომპანიის გარიგებების მნიშვნელოვან კონცენტრაციას. ჩვენი მოსაზრება ამ საკითხთან მიმართებაში მოდიფიცირებული არ არის.

სხვა ინფორმაცია

სხვა ინფორმაცია გულისხმობს კომპანიის 2019 წლის წლიურ ანგარიშებში ასახულ ინფორმაციას, გარდა ფინანსური ანგარიშგებისა და მასზე გაცემული აუდიტორის დასკვნისა. სხვა ინფორმაციაზე პასუხისმგებელია ხელმძღვანელობა.

ფინანსურ ანგარიშგებაზე გამოხატული ჩვენი მოსაზრება არ მოიცავს სხვა ინფორმაციას და მასთან დაკავშირებით ჩვენ არც ახლა და არც მომავალში გამოვთქვამთ რწმუნებას რამე ფორმით.

ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობაა წავიკითხოთ სხვა ინფორმაცია და განვიხილოთ, არის თუ არა სხვა ინფორმაცია არსებითად შეუსაბამო ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან აუდიტის განმავლობაში ჩვენ მიერ მიღებულ ცოდნასთან, ან თუ შეიცავს სხვა არსებით უზუსტობას. თუ ჩვენ მიერ ჩატარებული სამუშაოების საფუძველზე დავასკვნით, რომ სხვა ინფორმაცია არსებით უზუსტობას შეიცავს, ჩვენ ვალდებული ვართ, გავაცხადოთ ეს ფაქტი. აღნიშნულთან დაკავშირებით გასაცხადებელი არაფერი გვაქვს.

ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია ამ ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფასს-ის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობებს.

ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობაა შეაფასოს, აქვს თუ არა კომპანიას უნარი, საქმიანობა გააგრძელოს, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ, კონკრეტული შემთხვევიდან გამომდინარე, განაცხადოს ფუნქციონირებად საწარმოსთან დაკავშირებული საკითხები და აღრიცხვისას გამოიყენოს ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვება, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს კომპანიის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ მას არ აქვს რეალური არჩევანი, ასე რომ არ მოიქცეს.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია გონივრული რწმუნების მოპოვება იმაზე, ფინანსური ანგარიშგება მთლიანობაში თავისუფალია თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობისგან და აუდიტორის დასკვნის გამოცემა, რომელიც ჩვენს მოსაზრებას შეიცავს. გონივრული რწმუნება არის მაღალი დონის რწმუნება, მაგრამ არა გარანტია იმისა, რომ ასს-ის შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს არსებით უზუსტობას, ასეთის არსებობის შემთხვევაში. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა მაშინ, თუ არსებობს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ ცალ-ცალკე ან ერთობლივად გავლენას იქონიებს კლიენტების მიერ წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაზე დაყრდნობით მიღებულ ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე.

ასს-ის მიხედვით აუდიტის ჩატარების პროცესში ჩვენ მივმართავთ პროფესიულ განსჯას და ვინარჩუნებთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. ასევე:

- ▶ გამოვავლენთ და ვაფასებთ ფინანსურ ანგარიშგებაში თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის რისკებს, ვგეგმავთ და ვატარებთ აუდიტორულ პროცედურებს ამ რისკებზე რეაგირების მიზნით და მოვიპოვებთ აუდიტორულ

მტკიცებულებას, რომელიც საკმარისი და შესაფერისია აუდიტორული მოსაზრების გამოთქმისთვის საფუძვლის შესაქმნელად. არსებითი უზუსტობის რისკი, რომელიც გამოწვეულია თაღლითობით, უფრო მაღალია, ვიდრე შეცდომით გამოწვეული რისკი, რადგან თაღლითობა შეიძლება მოიცავდეს საიდუმლო მორიგებას, გაყალბებას, ინფორმაციის განზრახ გამოტოვებას, არასწორი ინფორმაციის წარდგენას ან შიდა კონტროლის უგულებელყოფას.

- ▶ შვეისწავლით აუდიტისთვის მნიშვნელოვან შიდა კონტროლს, რათა დავეყრდნობოთ მოცემული კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ კომპანიის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ▶ ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის, ასევე მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებების და შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნების მართებულობას.
- ▶ ვაფასებთ, რამდენად მართებულია ხელმძღვანელობის მიერ აღრიცხვისთვის ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვების გამოყენება და, მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებზე დაყრდნობით, ვასკვნით, არსებობს თუ არა ისეთი მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა, რაც შეიძლება მნიშვნელოვანი ეჭვის საფუძველი გახდეს იმასთან დაკავშირებით, შეძლებს თუ არა კომპანია გააგრძელოს საქმიანობა, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ. თუ დავასკვნით, რომ არსებითი განუსაზღვრელობა არსებობს, ვალდებულები ვართ, აუდიტორის დასკვნაში ყურადღება გავამახვილოთ ფინანსური ანგარიშგების შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნებზე, ან, თუ განმარტებითი შენიშვნები არ არის საკმარისი, მოვახდინოთ ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებას. თუმცა სამომავლო მოვლენებმა ან პირობებმა შეიძლება გამოიწვიოს კომპანიის, როგორც ფუნქციონირებადი საწარმოს ფუნქციონირების შეწყვეტა.
- ▶ მთლიანობაში ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას, სტრუქტურასა და შინაარსს, განმარტებითი შენიშვნების ჩათვლით, და აგრეთვე იმას, თუ ასახავს ფინანსური ანგარიშგება საბაზისო ოპერაციებსა და მოვლენებს ისე, რომ უზრუნველყოფდეს სამართლიან წარდგენას.

მართვის უფლებამოსილებით აღჭურვილ პირებს, სხვა საკითხებთან ერთად, ვატყობინებთ აუდიტის მასშტაბს და ვადებს, აგრეთვე აუდიტორული შემოწმების მნიშვნელოვან შედეგებს, მათ შორის შიდა კონტროლის მნიშვნელოვან ნაკლოვანებებს, რომლებსაც აუდიტის პროცესში გამოვაკლენთ.

სრული შემოსავლის ანგარიშგება

31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში, თუ სხვა რამე არ არის მითითებული)

	შენიშვნები	2019	2018
საოპერაციო შემოსავალი	7	65,681	49,885
ბუნებრივი გაზის თვითღირებულება		(12,565)	(3,849)
ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი		(5,340)	(5,870)
ბუნებრივი გაზის ტრანსპორტირების ხარჯები		(2,082)	(1,723)
ცვეთა და ამორტიზაცია	22	(14,615)	(5,342)
შექმნილი და შემობრუნებული ანარიცხები, წმინდა	8	(41)	(261)
სხვა საოპერაციო ხარჯები	9	(22,058)	(34,097)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული მოგება/(ზარალი)		8,980	(1,257)
ძირითადი საშუალებების ჩამოწერასთან დაკავშირებული ზარალი		(83)	(474)
წმინდა საკურსო ზარალი		(384)	(149)
ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯები	15	(11,861)	(6,529)
ზარალი მოგების გადასახადით დაბეგვრამდე		(3,348)	(8,409)
მოგების გადასახადი		—	—
წლის ზარალი		(3,348)	(8,409)
სხვა სრული შემოსავალი		—	—
წლის მთლიანი სრული ზარალი		(3,348)	(8,409)

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება გამოსაშვებად დამტკიცებული და ხელმოწერილია 2020 წლის 4 აგვისტოს, სს „საქორგაზის“ ხელმძღვანელობის სახელით, შემდეგი პირების მიერ:

 ალექსანდრე ხოშთავური
 დირექტორი
 სს „საქორგაზი“

სრული შემოსავლის ანგარიშგება

31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში, თუ სხვა რამე არ არის მითითებული)

	შენიშვნები	2019	2018
საოპერაციო შემოსავალი	7	65,681	49,885
ბუნებრივი გაზის თვითღირებულება		(12,565)	(3,849)
ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი		(5,340)	(5,870)
ბუნებრივი გაზის ტრანსპორტირების ხარჯები		(2,082)	(1,723)
ცვეთა და ამორტიზაცია	22	(14,615)	(5,342)
შექმნილი და შემობრუნებული ანარიცხები, წმინდა	8	(41)	(261)
სხვა საოპერაციო ხარჯები	9	(22,058)	(34,097)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული მოგება/(ზარალი)		8,980	(1,257)
ძირითადი საშუალებების ჩამოწერასთან დაკავშირებული ზარალი		(83)	(474)
წმინდა საკუთსო ზარალი		(384)	(149)
ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯები	15	(11,861)	(6,529)
ზარალი მოგების გადასახადით დაბეგრამდე		(3,348)	(8,409)
მოგების გადასახადი		–	–
წლის ზარალი		(3,348)	(8,409)
სხვა სრული შემოსავალი		–	–
წლის მთლიანი სრული ზარალი		(3,348)	(8,409)

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება გამოსაშვებად დამტკიცებული და ხელმოწერილია 2020 წლის 4 აგვისტოს, სს „საქორგაზის“ ხელმძღვანელობის სახელით:

ალექსანდრე ხეთაგური
დირექტორი
სს „საქორგაზი“

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება
31 დეკემბრის მდგომარეობით

(ათას ლარში, თუ სხვა რამე არ არის მითითებული)

		2019	2018 (გადაანგარიშებული*)
აქტივები			
გრძელვადიანი აქტივები			
ძირითადი საშუალებები	10	116,803	112,457
აქტივის გამოყენების უფლება	11	35,831	44,792
არამატერიალური აქტივები		–	7
სულ გრძელვადიანი აქტივები		152,634	157,256
მოკლევადიანი აქტივები			
სასაქონლო-მატერიალური მარაგები		92	54
სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანება	12	19,929	13,489
გადახდილი ავანსები		3	7
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	13	241	169
სულ მიმდინარე აქტივები		20,265	13,719
სულ აქტივები		172,899	170,975
საკუთარი კაპიტალი და ვალდებულებები			
საკუთარი კაპიტალი			
სააქციო კაპიტალი	14	10,310	10,310
დამატებით შეტანილი კაპიტალი	14	31,791	31,791
აკუმულირებული ზარალი		(48,633)	(45,285)
სულ საკუთარი კაპიტალი		(6,532)	(3,184)
გრძელვადიანი ვალდებულებები			
სესხები და გადასახდელი ანგარიშები	15	67,838	61,580
საიჯარო ვალდებულება	11	27,183	34,827
სახელმწიფო გრანტები	17	3,105	3,269
სულ გრძელვადიანი ვალდებულებები		98,126	99,676
მოკლევადიანი ვალდებულებები			
სესხები და გადასახდელი ანგარიშები	15	16,643	8,554
სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანება	16	51,783	55,050
საიჯარო ვალდებულება	11	12,041	9,965
წმინდა საგადასახადო დავალიანება		591	526
სახელშეკრულებო ვალდებულებები		84	225
სახელმწიფო გრანტები	17	163	163
სულ მიმდინარე ვალდებულებები		81,305	74,483
სულ ვალდებულებები		179,431	174,159
სულ საკუთარი კაპიტალი და ვალდებულებები		172,899	170,975

* იხილეთ მე-5 შენიშვნა.

საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება

31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში, თუ სხვა რამე არ არის მითითებული)

	სააქციო კაპიტალი	დამატებით შეტანილი კაპიტალი	აკუმული- რებული ზარალი	სულ
2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	10,310	17,766	(36,621)	(8,545)
ახალი სააღრიცხვო სტანდარტის მიღებისეფექტი (მე-8 შენიშვნა)	–	–	(255)	(255)
2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით				
(გადაანგარიშებული)	10,310	17,766	(36,876)	(8,800)
არასაკონტროლო პაკეტის მფლობელისგან საბაზროზე დაბალი განაკვეთით მიღებული სესხი (მე-15 შენიშვნა)	–	14,025	–	14,025
წლის მთლიანი სრული ზარალი	–	–	(8,409)	(8,409)
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	10,310	31,791	(45,285)	(3,184)
წლის მთლიანი სრული ზარალი	–	–	(3,348)	(3,348)
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	10,310	31,791	(48,633)	(6,532)

9-39 გვერდებზე წარმოდგენილი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების
განუყოფელი ნაწილია.

ფულადი ნაკადების ანგარიშგება

31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში, თუ სხვა რამე არ არის მითითებული)

	შენიშვნები	2019	2018
საოპერაციო საქმიანობა			
ზარალი მოგების გადასახადით დაბეგვრამდე		(3,348)	(8,409)
<i>არაფულადი კორექტირებები დაბეგვრამდე ზარალის წმინდა ფულად ნაკადებთან შესაბამისობაში მოყვანის მიზნით:</i>			
ცვეთა და ამორტიზაცია	22	14,615	5,342
ძირითადი საშუალებების რეალიზაციის შედეგად			
განცდილი ზარალი		83	474
შექმნილი და შემობრუნებული ანარიცხები, წმინდა	8	41	261
შემოსავალი სახელმწიფო გრანტიდან	17	(163)	(163)
საინვესტიციო და ფინანსურ საქმიანობაში საკურსო სხვაობიდან მიღებული წმინდა ზარალი		384	168
ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯები	15	11,861	6,529
საოპერაციო ფულადი ნაკადები საბრუნავი კაპიტალის ცვლილებებამდე		23,473	4,202
<i>საბრუნავ კაპიტალში შესული ცვლილებები</i>			
ცვლილება სასაქონლო-მატერიალურ მარაგებში		(38)	267
ცვლილება სავაჭრო და სხვა დებიტორულ დავალიანებაში		(6,481)	(6,617)
ცვლილება გადახდილ ავანსებში		4	91
ცვლილება საგადასახადო დავალიანებაში, მოგების გადასახადის გარდა		65	365
ცვლილება სავაჭრო და სხვა კრედიტორულ დავალიანებაში		(1,579)	(51,301)
ცვლილება სახელშეკრულებო ვალდებულებებში		(141)	(89)
		15,303	(53,082)
გადახდილი პროცენტი		(5,553)	(2,858)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები		9,750	(55,940)
საინვესტიციო საქმიანობა			
ძირითადი საშუალებების რეალიზაციით მიღებული შემოსავალი		–	1,025
ძირითად საშუალებებში გადახდილი თანხები		(11,771)	(10,002)
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი ნაკადები		(11,771)	(8,977)
საფინანსო საქმიანობა			
აღებული სესხები და გადასახდელი ანგარიშები		18,244	79,871
სესხებისა და გადასახდელი ანგარიშების დაფარვა		(10,590)	(15,367)
იჯარასთან დაკავშირებული ვალდებულებების დაფარვა		(5,568)	–
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები		2,086	64,504

9-39 გვერდებზე წარმოდგენილი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

ფულადი ნაკადების ანგარიშგება

31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში, თუ სხვა რამე არ არის მითითებული)

	შენიშვნები	2019	2018
ფულადი სახსრების და მათი ეკვივალენტების წმინდა შემცირება/ზრდა		65	(413)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები 1 იანვრის მდგომარეობით	13	169	591
წმინდა საკუროსო სხვაობა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		7	(9)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები 31 დეკემბრის მდგომარეობით	13	241	169

მნიშვნელოვანი არაფულადი ოპერაციები:

- ▶ 2018 წელს გადავადების პირობით შესყიდული ძირითადი საშუალებების ღირებულება შეადგენდა 1,957 ლარს;
- ▶ 2018 წელს სესხებისა და გადასახდელი ანგარიშების სამართლიან და ნომინალურ ღირებულებებს შორის 14,025 ლარის სხვაობა აღიარებული იქნა დამატებით შეტანილი კაპიტალის სახით (მე-15 შენიშვნა).

(ათას ლარში, თუ სხვა რამე არ არის მითითებული)

1. ინფორმაცია კომპანიის შესახებ

სს „საქორგაზი“ (შემდგომში, „კომპანია“) არის საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად დაფუძნებული სააქციო საზოგადოება. კომპანია არის საქართველოში დაფუძნებული და მოქმედი კომპანია. მისი იურიდიული მისამართია ქიზიყის ქუჩა 13, თბილისი, საქართველო. კომპანიის ძირითადი ოპერაციები მოიცავს ბუნებრივი გაზის განაწილებას თავისი მილსადენების ქსელში და ამ ქსელის გამოყენებით ბუნებრივი გაზის გაყიდვას სოციალურ და კომერციულ მომხმარებლებზე. კომპანიის ბუნებრივი გაზის მილსადენების ქსელი, ძირითადად, ფარავს იმერეთის, ქართლისა და კახეთის რეგიონებს საქართველოში.

კომპანიის პირდაპირი მშობელი კომპანიაა „Alphard Gas Holdings B.V.“, რომელიც ფლობს 80.62%-ს (შემდგომში, „Alphard“). „Alphard“-ის მფლობელი და მაკონტროლებელი მხარეა ნიდერლანდებში რეგისტრირებული საწარმო „Cooperatief Menkent UA“ (შემდგომში, „მშობელი კომპანია“). კომპანიის საბოლოო მაკონტროლებელი მხარეა „აზერბაიჯანის რესპუბლიკის ნავთობის სახელმწიფო კომპანია“ („სოკარი“), რომელსაც აზერბაიჯანის მთავრობა ფლობს და აკონტროლებს. 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიაში საბოლოო მაკონტროლებელი მხარის ეფექტური წილობრივი მონაწილეობა 74.26%-ია (2018 წ.: 74.26%).

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება ჯერ არ დამტკიცებულა აქციონერთა მიერ აქციონერთა კრებაზე. აქციონერთა კრება, როგორც წესი, ტარდება საანგარიშგებო თარიღის მომდევნო წლის მეორე ნახევარში. აქციონერებს უფლება აქვთ ფინანსურ ანგარიშგებაში ცვლილებები შეიტანონ მისი გამოშვების შემდეგ.

2. მომზადების საფუძველი

კომპანიის ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია საერთაშორისო ბუღალტრული სტანდარტების საბჭოს (IASB) მიერ გამოცემული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს) შესაბამისად.

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია პირვანდელი ღირებულების საფუძველზე. ფინანსურ ანგარიშგებაში ყველა თანხა წარმოდგენილია ლარში და დამრგვალებულია ათასამდე (000 ლარი), თუ სხვა რამე არ არის მითითებული.

3. ფუნქციონირებადი საწარმო

2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებულ წელს კომპანიამ განიცადა 3,348 ლარის წმინდა ზარალი და მისი მიმდინარე ვალდებულებები მიმდინარე აქტივებს 61,040 ლარით აღემატებოდა (2018 წ. 60,764). ეს გარემოება მიანიშნებს არსებით განუსაზღვრელობაზე, რამაც შეიძლება მნიშვნელოვანი ეჭვის ქვეშ დააყენოს კომპანიის უნარი, გააგრძელოს საქმიანობა, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ.

კომპანიას ჰქონდა მნიშვნელოვანი კაპიტალური დანახარჯები, მას შემდეგ, რაც შეასრულა საქართველოს მთავრობასთან გაფორმებული ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულება, რომლის მიხედვითაც სოკარის საწარმოებს 2008-2017 წლებში უნდა დაეხმებინა არანაკლებ 250 მილიონი აშშ დოლარი, რათა საქართველოში, საკუთარ სალიცენზიო ტერიტორიებზე, 250,000 ახალი აბონენტი უზრუნველყო გაზის ქსელზე წვდომით. მნიშვნელოვანი კაპიტალური ინვესტიციები, ძირითადად, დაფინანსდა საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოებისგან მიღებული მომწოდებლის მოკლევადიანი კრედიტებით და მოკლევადიანი ნასესხები სახსრებით, რამაც, 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მიმდინარე ვალდებულებების წმინდა პოზიცია განაპირობა.

დღეისათვის ყველა ოპერაცია ეყრდნობა იმ დაშვებას, რომ ბიზნესსაქმიანობა გაგრძელდება. ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვებასთან დაკავშირებული ყოველგვარი განცხადება ეყრდნობა არსებულ მოლოდინებსა და პროგნოზებს. არსებობს რისკები და განუსაზღვრელობა, რის გამოც რეალური შედეგები შეიძლება მოსალოდნელისგან განსხვავდებოდეს.

(ათას ლარში, თუ სხვა რამე არ არის მითითებული)

3. ფუნქციონირებადი საწარმო (გაგრძელება)

ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ სოკარი გაზის ქსელს საქართველოში განიხილავს სტრატეგიულ ინვესტიციად და მას აქვს საკმარისი რესურსები და განზრახვა, გააგრძელოს ინვესტიცია ამ სფეროში. კომპანიას დასჭირდება დამატებითი ფინანსები თავისი დაახლოებით 91,700 ლარის ოდენობის სესხებისა და გადასახდელი ანგარიშების დაფარვისთვის ან რეფინანსირებისთვის 2020 წლის 1 იანვრიდან 2021 წლის 31 ივლისამდე, საიდანაც 75,500 ლარი წარმოადგენს დაკავშირებული მხარეებისგან ნასესხებ სახსრებს, რომელთა დაფარვის ვადა 2021 წლის თებერვლამდეა. ხელმძღვანელობას ასევე მიაჩნია, რომ ამ ფინანსური ანგარიშგების გამოშვებიდან მინიმუმ 12 თვის განმავლობაში მისი დაკავშირებული მხარეები 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის არსებულ ნაშთებს ამავე დონეზე შეინარჩუნებენ.

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია იმ დაშვების საფუძველზე, რომ კომპანია მომავალშიც დარჩება ფუნქციონირებად საწარმოდ და მოახდენს თავისი აქტივების რეალიზაციასა და ვალდებულებების დაფარვას ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში.

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა

(ა) აქტივებისა და ვალდებულებების კლასიფიკაცია მოკლევადიანად და გრძელვადიანად

კომპანია აქტივებსა და ვალდებულებებს ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში წარმოადგენს მათი მოკლევადიანად და გრძელვადიანად კლასიფიკაციის საფუძველზე. აქტივი მოკლევადიანია, როდესაც:

- ▶ მოსალოდნელია მისი რეალიზება ან გადაწყვეტილია მისი გაყიდვა ან მოხმარება ჩვეულებრივი საოპერაციო ციკლის განმავლობაში;
- ▶ ფლობის ძირითადი მიზანია ვაჭრობა;
- ▶ მოსალოდნელია ისი რეალიზება ანგარიშგების პერიოდიდან თორმეტი თვის განმავლობაში, ან
- ▶ აქტივი წარმოადგენს ფულად სახსრებს და მათ ეკვივალენტებს, თუ არ არის შეზღუდული მისი გადაცვლა ან გამოყენება ვალდებულების დასაფარად მინიმუმ თორმეტი თვის განმავლობაში ანგარიშგების პერიოდის შემდეგ.

ყველა დანარჩენი აქტივი გრძელვადიანია.

ვალდებულება მოკლევადიანია, როდესაც:

- ▶ მოსალოდნელია მისი დაფარვა ჩვეულებრივი საოპერაციო ციკლის განმავლობაში;
- ▶ ფლობის ძირითადი მიზანია ვაჭრობა;
- ▶ დასაფარია ანგარიშგების პერიოდიდან თორმეტი თვის განმავლობაში; ან
- ▶ ანგარიშგების პერიოდის შემდეგ ვალდებულების დაფარვის მინიმუმ თორმეტი თვით გადავადების უპირობო უფლება არ არსებობს.

ყველა დანარჩენ ვალდებულებას კომპანია გრძელვადიანის კატეგორიას მიაკუთვნებს.

(ბ) უცხოური ვალუტები

კომპანიის ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ეროვნულ ვალუტაში - ლარში, რომელიც ასევე არის კომპანიის სამუშაო ვალუტა, ვინაიდან ქართული ლარი იმ ძირითადი ეკონომიკური გარემოს ვალუტაა, რომელშიც კომპანია ფუნქციონირებს.

უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციები თავიდან საწარმოს მიერ აღირიცხება მათი შესაბამის სამუშაო ვალუტაში, ოპერაციის აღიარების დღეს არსებული სპოტ კურსებით. უცხოურ ვალუტაში გამოხატული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების კონვერტაცია ხდება ანგარიშგების დღეს არსებული სამუშაო ვალუტის სპოტ გაცვლითი კურსით. ფულადი მუხლების ანგარიშსწორების ან კონვერტაციის ოპერაციების შედეგად წარმოშობილი სხვაობები ასახულია მოგებაში ან ზარალში. არაფულადი მუხლების გადაანგარიშება, რომლებიც პირვანდელი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, ხდება თავდაპირველი ოპერაციის დღეს არსებული გაცვლითი კურსით.

(ათას ლარში, თუ სხვა რამე არ არის მითითებული)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(გ) შემოსავლის აღიარება

შემოსავალი განისაზღვრება მომხმარებელთან გაფორმებულ ხელშეკრულებაში განსაზღვრული ანაზღაურების საფუძველზე და არ მოიცავს მესამე მხარეთა სახელით მოკრებილ თანხებს. კომპანია შემოსავალს მაშინ აღიარებს, როდესაც პროდუქტზე ან მომსახურებაზე კონტროლი გადაეცემა მომხმარებელს.

მრავალეფემენტური ხელშეკრულებების შემთხვევაში, კომპანია თითოეულ მომსახურებას ცალ-ცალკე აღრიცხავს, თუ მათი გამიჯვნა შესაძლებელია. ანაზღაურება გადანაწილდება სხვადასხვა მომსახურებაზე მათი ინდივიდუალური სარეალიზაციო ფასების მიხედვით. ინდივიდუალური სარეალიზაციო ფასი განისაზღვრება ფასთა ნუსხის საფუძველზე, რომლის მიხედვითაც კომპანია ყიდის ოპერაციების დამუშავებისა და ტექნიკურ მომსახურებებს.

კომპანია შემოსავალს აღიარებს ვალდებულების შესრულების შემდეგ, ე.ი. როდესაც პროდუქტზე ან მომსახურებაზე კონტროლი გადაეცემა მომხმარებელს. კომპანია შემოსავლებთან დაკავშირებულ თავის შეთანხმებებს სპეციალურ კრიტერიუმებს ადარებს, რათა განსაზღვროს ამ შეთანხმებებში იგი პრინციპალად გამოდის თუ პრინციპალის აგენტ მხარედ. კომპანიამ დაასკვნა, რომ იგი პრინციპალად გამოდის თავის ყველა შეთანხმებაში შემოსავლებთან დაკავშირებით (რადგან იგი, როგორც წესი, აკონტროლებს საქონელს და მომსახურებას მომხმარებლისთვის მათ გადაცემამდე).

ფინანსურ ანგარიშგებებში კომპანია, ძირითადად, შემდეგი ტიპის შემოსავლებს აღიარებს:

(i) ბუნებრივი გაზის რეალიზაცია

ბუნებრივი გაზის რეალიზაციიდან მიღებული შემოსავლის აღიარება ხდება დროის გარკვეულ მომენტში მომხმარებლებისთვის მიწოდებული ბუნებრივი გაზის ფაქტობრივი მოცულობის საფუძველზე, რაც დასტურდება მომხმარებლის მრიცხველის მონაცემებით. კომპანია, ძირითადად, მექანიკურ მრიცხველებს იყენებს, რაც საჭიროებს კომპანიის თანამშრომლების ადგილზე მისვლას მრიცხველის ჩვენების შესამოწმებლად. მრიცხველების მონაცემების წაკითხვა ხდება სისტემატურად, მინიმუმ, თვეში ერთხელ, თუმცა არა აუცილებლად ყოველი თვის ბოლო დღეს, რაც, თავის მხრივ, ქმნის გამიჯვნასთან დაკავშირებულ პრობლემას იმ ბუნებრივ გაზთან მიმართებით, რომელიც იმ მომენტისთვის მიწოდებულია, მაგრამ ქვითრები არ არის წარდგენილი. მრიცხველის ჩვენებების წაკითხვის თარიღსა და სააღრიცხვო პერიოდის ბოლო თარიღს შორის დროითი სხვაობის გამო, ანგარიშგების ნებისმიერი თარიღისათვის კომპანიას რეალურად გაყიდული აქვს გარკვეული რაოდენობის გაზი, რომელზეც ჯერ არ არის წარდგენილი ქვითრები მომხმარებლებისთვის. ისეთი შემოსავლების გაანგარიშება, რომლებიც კომპანიამ გამოიმუშავა, მაგრამ მათზე ქვითრები ჯერ არ წარუდგენია, დამოკიდებულია იმაზე თუ როგორ აფასებს ხელმძღვანელობა განსაზღვრულ თარიღამდე მიწოდებული ბუნებრივი გაზის მოცულობას, სხვადასხვა რაოდენობის მომხმარებელთა შორის მის განაწილებასა და მიწოდებასთან დაკავშირებულ ტექნიკურ დანაკარგებს ანგარიშგების თარიღისათვის. ხელმძღვანელობა დარწმუნებულია, რომ განსხვავება ფაქტობრივ შემოსავლებს და სავარაუდო შემოსავლებს შორის, რომლებზეც ქვითრები ჯერ არ არის წარდგენილი, უმნიშვნელოა.

(ii) ქსელთან მიერთების საფასური

სემეკის მიერ დადგენილი წესების შესაბამისად, კომპანიას დაწესებული აქვს გარკვეული საფასური ახალი მომხმარებლების ქსელთან მიერთებისთვის. ქსელთან მიერთების საფასური გამოითვლება ახალი მომხმარებლების ქსელთან მიერთებაზე კომპანიის მიერ გაწეულ საინვესტიციო ხარჯებზე დაყრდნობით და რეგულირდება სემეკის მიერ. ხელმძღვანელობა ამ მომსახურებას განიხილავს მომხმარებლისთვის ცალკე ღირებულების შექმნად და შემოსავალს აღიარებს ქსელთან მიერთების დასრულებისთანავე.

(iii) მომსახურების გაწევა

შემოსავლები, რომლებიც უკავშირდება მომხმარებლებისთვის ტექნიკური და საინჟინრო ხასიათის მომსახურების გაწევას, ასევე მომხმარებლებისთვის გაზომარაგების ქსელის გაყვანასა და კომპანიის ქსელთან მათ მიერთებას, როგორც წესი, მოკლევადიანი ხასიათისაა და მათი აღიარება ხდება დროის იმ მომენტში, როდესაც მომსახურება გაიწევა და მოსალოდნელია ანაზღაურების მიღება.

(ათას ლარში, თუ სხვა რამე არ არის მითითებული)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(iv) ბუნებრივი გაზის განაწილება

ბუნებრივი გაზის განაწილების ტარიფი განისაზღვრება სემეკის მიერ, ხოლო განაწილებიდან მიღებული შემოსავლის აღიარება ხდება კომპანიის ლიცენზიის შესაბამისად გაზგამანაწილებელი ქსელის მეშვეობით განაწილებული ბუნებრივი გაზის მოცულობის საფუძველზე.

(v) საპროცენტო შემოსავალი

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში საპროცენტო შემოსავალი თუ ხარჯი აღირიცხება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი (EIR) არის განაკვეთი, რომელიც ზუსტად ახორციელებს ფულადი სახსრების მომავალი მოსალოდნელი გადახდების ან შემოდიანებების დისკონტირებას ფინანსური ინსტრუმენტების მოსალოდნელი ვადის ან უფრო ხანმოკლე პერიოდზე, საჭიროების შემთხვევაში, ფინანსური აქტივის ან ვალდებულების წმინდა საბალანსო ღირებულებამდე. საპროცენტო შემოსავალი აისახება მოგებაში ან ზარალში, ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული შემოსავლის ნაწილში.

(vi) სახელმწიფო გრანტები

სახელმწიფო გრანტების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც არსებობს სათანადო რწმუნება, რომ ასეთი გრანტი მიიღება და მასთან დაკავშირებული ყველა პირობა დაკმაყოფილდება. როდესაც გრანტი შეეხება ხარჯების მუხლს, მისი სისტემატური აღიარება ხდება შემოსავლის სახით იმ პერიოდის განმავლობაში, რომელშიც აღირიცხება ამ გრანტით დასაფარი შესაბამისი დანახარჯები. როდესაც გრანტი უკავშირდება აქტივს, იგი შემოსავლად აღირიცხება თანაბარი ოდენობებით შესაბამისი აქტივის მოსალოდნელი სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში.

როდესაც კომპანია იღებს არაფულადი აქტივების გრანტებს, აქტივი და გრანტი აღირიცხება მიღებული აქტივების სამართლიანი ღირებულებით და გადაიტანება მოგებაში ან ზარალში აქტივის მოსალოდნელი სასარგებლო გამოყენების ვადის განმავლობაში, საბაზისო აქტივის სარგებლის თანაბარი წლიური ოდენობებით გამოყენების საფუძველზე.

სახელშეკრულებო ნაშთები

სახელშეკრულებო აქტივები

სახელშეკრულებო აქტივი არის საქონლის ან მომსახურების მომხმარებლისთვის გადაცემის სანაცვლოდ მათი ღირებულების მიღების უფლება. თუ კომპანია მომხმარებელს საქონელს ან მომსახურებას გადასცემს მომხმარებლის მიერ ანაზღაურების გადახდამდე ან გადახდის თარიღის დადგომამდე, სახელშეკრულებო აქტივის აღიარება ხდება მიღებული პირობითი ღირებულებისთვის. კომპანიას არ აქვს სახელშეკრულებო აქტივები.

საფაქრო დებიტორული დავალიანება

დებიტორული დავალიანება წარმოადგენს კომპანიის უფლებას უპირობო საზღაურის თანხაზე (ანუ მხოლოდ დროის გასვლაა აუცილებელი საზღაურის გადახდის თარიღის დადგომამდე).

სახელშეკრულებო ვალდებულებები

სახელშეკრულებო ვალდებულება არის მომხმარებლისთვის საქონლის ან მომსახურების გაცემის ვალდებულება, რომლის ღირებულებაც კომპანიას მომხმარებლისგან მიღებული (ან მისაღები) აქვს. თუ მომხმარებელი ღირებულებას გადაიხდის კომპანიისგან საქონლის ან მომსახურების მიღებამდე, მაშინ ხდება სახელშეკრულებო ვალდებულების აღიარება, როდესაც ხდება გადახდა ან წარმოშობა გადახდის ვალდებულება (რომელიც უფრო ადრე დგება). სახელშეკრულებო ვალდებულებების აღიარება ხდება შემოსავლად მაშინ, როდესაც კომპანია ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ვალდებულებებს.

(ათას ლარში, თუ სხვა რამე არ არის მითითებული)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(დ) გადასახადები

(i) მოგებიდან გადასახადები

საწარმოების მიერ მიღებული წლიური მოგება, გარდა ბანკებისა, სადაზღვევო კომპანიებისა და მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებისა, 2017 წლის 1 იანვრიდან არ იბეგრება საქართველოში. მოგების გადასახადით დაიბეგრება დივიდენდების სახით იმ მფლობელებზე განაწილებული მოგება, რომლებიც არიან ფიზიკური პირები ან არარეზიდენტები საქართველოში, რომელიც იანგარიშება განაწილებული წმინდა თანხიდან 15/85 განაკვეთის გამოყენებით. დივიდენდების გადახდით წარმოქმნილი მოგების გადასახადი აღირიცხება, როგორც ვალდებულება და ხარჯი იმ პერიოდში, რომელშიც დივიდენდები გამოცხადდა, მიუხედავად იმისა, თუ ფაქტობრივად რომელი თარიღით ან რომელ პერიოდში მოხდა დივიდენდების გადახდა. გარკვეულ შემთხვევებში დასაშვებია დარიცხული საგადასახადო დავალიანებიდან გამოქვითვები, რომლებიც აღირიცხება, როგორც შესაბამის განაწილებასთან დაკავშირებული მოგების გადასახადის ხარჯის შემცირება. საქართველოს საგადასახადო სისტემის თავისებურებიდან გამომდინარე, საქართველოში რეგისტრირებულ საწარმოებს არ წარმოემოხმათ გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები. კომპანიის მფლობელებისთვის დივიდენდის განაწილებასთან დაკავშირებით დაკავებული გადასახადის დავალიანება საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებაში აღიარებულია კაპიტალიდან გამოქვითვის სახით.

საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობა ასევე ითვალისწინებს მოგების გადასახადით გარკვეული გარიგებების დაბეგვრას, რომლებიც ითვლება პირობითი მოგების განაწილებად (მაგალითად, არასაბაზრო ფასებით აღრიცხული გარიგებები, ბიზნესსაქმიანობასთან დაუკავშირებელი ხარჯები, ან საქონლისა და მომსახურების უსასყიდლო მიწოდება). ამგვარი გარიგებების დაბეგვრა აღირიცხება საოპერაციო გადასახადების ანალოგიურად და მოგება-ზარალში სხვა საოპერაციო ხარჯების ნაწილში აისახება, როგორც სხვა გადასახადები.

(ii) დამატებული ღირებულების გადასახადი

შემოსავლების, ხარჯებისა და აქტივების აღიარება ხდება დამატებული ღირებულების გადასახადის თანხის გამოკლებით, გარდა იმ შემთხვევებისა:

- ▶ როდესაც აქტივების ან მომსახურების შესყიდვაზე დარიცხული დამატებული ღირებულების გადასახადი არ ექვემდებარება საგადასახადო ორგანოსგან დაბრუნებას, დამატებული ღირებულების გადასახადის აღიარება მოხდება აქტივის შესყიდვაზე გაწეულ დანახარჯებში ან ხარჯის მუხლში, კონკრეტული შემთხვევიდან გამომდინარე;
- ▶ როდესაც დებიტორული და კრედიტორული დავალიანება მოიცავს დამატებული ღირებულების გადასახადს.

საგადასახადო ორგანოებისთვის გადასახადელი ან მათგან დასაბრუნებელი დამატებული ღირებულების გადასახადის წმინდა ოდენობა ასახულია ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშის საგადასახადო აქტივების ან ვალდებულების ნაწილში.

(iii) წმინდა საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები

2016 წლის 1 იანვრიდან საქართველოს კანონმდებლობაში შევიდა ცვლილებები გადასახადის გადახდის წესებთან დაკავშირებით. ახალი წესების მიხედვით, საქართველოს შემოსავლების სამსახური გააკონტროლებს გადასახადის გადამხდელის ნეტო (წმინდა) დავალიანებას სახელმწიფოს მიმართ გადასახადის გადამხდელის კონსოლიდირებული ანგარიშების დანერგვით. ამიტომ კომპანია ყველა საგადასახადო დავალიანებასა და მოთხოვნასთან დაკავშირებულ აქტივებსა და ვალდებულებებს წარმოადგენს ნეტო საფუძველზე.

(ათას ლარში, თუ სხვა რამე არ არის მითითებული)

4. მნიშვნელოვანი საღრიცხო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ე) ძირითადი საშუალებები

(i) აღიარება და შეფასება

ძირითადი საშუალებები აღრიცხულია თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დაგროვილი ცვეთა და დაგროვილი გაუფასურების ზარალი, ასეთის არსებობის შემთხვევაში. ასეთი თვითღირებულება წარმოადგენს შესყიდვის ფასს, რომელიც მოიცავს შესყიდვის გადასახადს, რომელიც დაბრუნებას არ ექვემდებარება, და აქტივის ექსპლუატაციისთვის ვარგის მდგომარეობამდე მოყვანასთან დაკავშირებულ პირდაპირ ხარჯებს, ასევე ძირითადი საშუალებების ნაწილების შეცვლის ხარჯს და სესხით სარგებლობასთან დაკავშირებულ დანახარჯებს გრძელვადიანი სამშენებლო პროექტებისთვის აღიარების კრიტერიუმების დაკმაყოფილების შემთხვევაში.

როდესაც ძირითადი საშუალებების მნიშვნელოვანი ნაწილის პერიოდული შეცვლა ხდება აუცილებელი, კომპანია ასეთ ნაწილებს ცვეთას არიცხავს ცალ-ცალკე, თითოეულის სასარგებლო გამოყენების ვადის შესაბამისად. ანალოგიურად, როდესაც ტარდება ფართომასშტაბიანი ინსპექცია, მისი ხარჯის აღიარება ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულების ოდენობაში ხდება, როგორც ჩანაცვლების ღირებულებისა, თუ აღიარების კრიტერიუმები დაკმაყოფილებულია. ყველა დანარჩენი შეკეთებისა და ტექნიკური მომსახურების დანახარჯი გაწევისთანავე აისახება მოგებაში ან ზარალში.

(ii) დაუმთავრებელი მშენებლობა

დაუმთავრებელი მშენებლობა მოიცავს ისეთ დანახარჯებს, რომლებიც პირდაპირ უკავშირდება ძირითადი საშუალებების მშენებლობას, მათ შორის სათანადოდ განაწილებულ, პირდაპირ მიკუთვნებულ, ცვალებად და ფიქსირებულ ზედნადებ ხარჯებს, რომლებიც მშენებლობის პროცესში გაიწია. ასეთი აქტივების ცვეთა, მსგავსი ძირითადი საშუალების ანალოგიურად, იწყება აქტივების ექსპლუატაციაში მიღებიდან.

(iii) შემდგომი დანახარჯები

ძირითადი საშუალებების ერთეულის ნაწილის შეცვლის ხარჯის აღიარება ხდება ერთეულის საბალანსო ღირებულებაში, თუ მოსალოდნელია, რომ კომპანია ამ ნაწილიდან მიიღებს სამომავლო ეკონომიკურ სარგებელს და შესაძლებელი იქნება მისი თვითღირებულების საიმედოდ შეფასება. შეცვლილი ნაწილის საბალანსო ღირებულების აღიარება წყდება. ძირითადი საშუალებების ტექნიკური მომსახურების ყოველდღიური ხარჯის აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში მისი დადგომისთანავე.

(iv) აღიარების შეწყვეტა

თავდაპირველად აღიარებული ამა თუ იმ ძირითადი საშუალებისა და მისი ნებისმიერი მნიშვნელოვანი ნაწილის აღიარება წყდება მისი გასხვისების დროს ან მაშინ, როდესაც მისი ექსპლუატაციიდან ან გასხვისებიდან სამომავლო ეკონომიკური სარგებლის მიღება აღარაა მოსალოდნელი. აქტივის აღიარების შეწყვეტიდან წარმოშობილი ნებისმიერი შემოსულობა ან ზარალი (რომელიც გამოითვლება აქტივის გასხვისების შედეგად მიღებულ წმინდა შემოსავალსა და საბალანსო ღირებულებას შორის სხვაობის ოდენობით) აისახება იმ პერიოდის მოგება-ზარალში, რომლის განმავლობაშიც შეწყდა აქტივის აღიარება.

ცვეთის აღიარება მოგებაში ან ზარალში ხდება ძირითადი საშუალებების თითოეული ნაწილის სასარგებლო გამოყენების სავარაუდო ვადაზე ცვეთის დარიცხვის წრფივი მეთოდით, რადგანაც ეს ყველაზე ზუსტად ასახავს აქტივიდან მიღებული სამომავლო ეკონომიკური სარგებლის მოსალოდნელ ათვისებას. ცალკეული აქტივის მნიშვნელოვანი კომპონენტები ფასდება და თუ ამ კომპონენტს აქტივის დანარჩენი ნაწილისგან განსხვავებული სასარგებლო გამოყენების ვადა აქვს, მისი ცვეთა განსხვავებულად ხორციელდება. მიწას ცვეთა არ ერიცხება.

(ათას ლარში, თუ სხვა რამე არ არის მითითებული)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(iv) აღიარების შეწყვეტა (გაგრძელება)

აქტივების სასარგებლო გამოყენების სავარაუდო ვადა ასეთია:

მილსადენები	25 წლამდე
შენობა-ნაგებობები	25 წლამდე
მანქანა-დანადგარები და აღჭურვილობა	8 წლამდე
კომპიუტერები	5 წლამდე
სატრანსპორტო საშუალებები და ავეჯი	5 წლამდე
სხვა	5 წლამდე

ძირითადი საშუალებების ნარჩენი ღირებულება, სასარგებლო გამოყენების ვადა და ცვეთის დარიცხვის მეთოდები გადაისინჯება ყოველწლიურად და, საჭიროების შემთხვევაში, კორექტირდება შესაბამისად.

(ზ) იჯარა

ხელშეკრულების გაფორმების დროს კომპანია აფასებს, ხელშეკრულება წარმოადგენს ან შეიცავს თუ არა იჯარას. ანუ თუ ხელშეკრულება გულისხმობს გარკვეული პერიოდის განმავლობაში კონკრეტული აქტივის გაკონტროლების ან გამოყენების უფლებას ანაზღაურების სანაცვლოდ.

(i) კომპანია, როგორც მოიჯარე

კომპანია იყენებს აღიარების და შეფასების ერთ მიდგომას ყველა იჯარისთვის, გარდა მოკლევადიანი იჯარებისა და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარებისა. კომპანია აღიარებს იჯარასთან დაკავშირებულ ვალდებულებებს, რომ გადაიხადოს საიჯარო გადასახადები და აქტივის გამოყენების უფლება, რომლებიც წარმოადგენს საბაზისო აქტივების გამოყენების უფლებას.

აქტივის გამოყენების უფლება

კომპანია აქტივის გამოყენების უფლებას აღიარებს იჯარის დაწყების თარიღისთვის (ანუ იმ თარიღით, როდესაც საბაზისო აქტივი ხელმისაწვდომია გამოსაყენებლად). აქტივის გამოყენების უფლება ფასდება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურების ზარალი და კორექტირდება საიჯარო ვალდებულებების ყოველი ხელახალი შეფასებისას. აქტივის გამოყენების უფლების თვითღირებულება მოიცავს აღიარებული საიჯარო ვალდებულებების, გაწეული თავდაპირველი პირდაპირი დანახარჯების და იჯარის დაწყების თარიღით ან თარიღამდე გადახდილი იჯარების თანხებს, რასაც აკლდება მიღებული საიჯარო შეღავათები. აქტივის გამოყენების უფლებას ცვეთა ერიცხება წრფივი მეთოდით იჯარის ორიდან ხუთ წლამდე ვადაზე.

აქტივის გამოყენების უფლება ასევე ექვემდებარება გაუფასურებას. იხილეთ სააღრიცხვო პოლიტიკის თავი „არაფინანსური აქტივების გაუფასურება“.

საიჯარო ვალდებულებები

იჯარის დაწყების თარიღისთვის კომპანია აღიარებს საიჯარო ვალდებულებებს, რომლებიც გამოითვლება, როგორც იჯარის ვადის განმავლობაში გადასახდელი თანხების დღევანდელი ღირებულება. საიჯარო გადასახადები მოიცავს ფიქსირებულ გადახდებს (მათ შორის, არსებითად ფიქსირებულ გადახდებს), შემცირებულს მისაღები საიჯარო შეღავათებით, ცვლად საიჯარო გადასახადებს, რომლებიც დამოკიდებულია ინდექსზე ან განაკვეთზე და თანხებს, რომელთა გადახდა მოსალოდნელია ნარჩენი ღირებულების გარანტიების მიხედვით.

(ათას ლარში, თუ სხვა რამე არ არის მითითებული)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(i) კომპანია, როგორც მოიჯარე (გაგრძელება)

საიჯარო ვალდებულებები (გაგრძელება)

საიჯარო გადასახადების დღევანდელი ღირებულების გამოსათვლელად კომპანია იყენებს თავის ზღვრულ სასესხო საპროცენტო განაკვეთს იჯარის დაწყების თარიღისთვის, რადგან საიჯარო ხელშეკრულებაში ნაგულისხმევი საპროცენტო განაკვეთი მკაფიოდ განსაზღვრული არ არის. იჯარის დაწყების თარიღის შემდეგ, საიჯარო ვალდებულებების თანხა იზრდება, რათა ასახოს პროცენტის ზრდა და მცირდება იჯარის გადახდის შესაბამისად. ამასთან, საიჯარო ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება ხელახლა ფასდება, თუ ხდება იჯარის ვადის მოდიფიკაცია ან ცვლილება, თუ იცვლება საიჯარო გადახდები (მაგ. ცვლილება სამომავლო გადახდებში მათი ოდენობის განსაზღვრისთვის გამოყენებული ინდექსის ან განაკვეთის ცვლილების გამო), ან ცვლილება შედის საბაზისო აქტივის შესყიდვის ოფციონის შეფასებაში.

მოკლევადიანი იჯარები და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარა

კომპანია იყენებს მოკლევადიანი იჯარის აღიარებისთვის დაშვებულ გამონაკლისებს თავისი მანქანა-დანადგარების მოკლევადიანი იჯარებისთვის (ანუ იმ იჯარებისთვის, რომელთა ვადა, მაქსიმუმ, 12 თვეა იჯარის ხელშეკრულების გაფორმების თარიღიდან და არ შეიცავს შესყიდვის უფლებას). იგი ასევე იყენებს დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარის აღიარებისთვის დაშვებულ გამონაკლისებს დაბალი ღირებულების მქონედ მიჩნეული საოფისე აღჭურვილობის იჯარის შემთხვევაში. მოკლევადიან იჯარებზე და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარებზე საიჯარო გადასახადების აღიარება ხდება ხარჯად წრფივი მეთოდით იჯარის ვადის განმავლობაში.

(ii) კომპანია, როგორც მეიჯარე

იჯარას, რომლის დროსაც კომპანია არ გადასცემს აქტივის საკუთრებასთან დაკავშირებულ ყველა რისკსა და სარგებელს, საოპერაციო იჯარად კლასიფიცირდება. იჯარიდან შემოსავალი აღირიცხება დარიცხვის წრფივი მეთოდით იჯარის ვადაზე და, თავისი საოპერაციო ხასიათის გამო, მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში აისახება შემოსავლის ნაწილში. საოპერაციო იჯარის პირობებზე მოლაპარაკებისას გაწეული თავდაპირველი პირდაპირი დანახარჯები საიჯარო აქტივების საბალანსო ღირებულებას ემატება და მათი აღიარება ხდება იჯარის ვადაზე იმავე წესით, როგორითაც საიჯარო შემოსავლისა. პირობითი საიჯარო ქირის აღიარება ხდება შემოსავლის სახით იმ პერიოდში, როდესაც მოხდა მისი მიღება.

(თ) ფინანსური ინსტრუმენტები – პირველადი აღიარება და შემდგომი შეფასება

ფინანსური ინსტრუმენტი არის ნებისმიერი კონტრაქტი, რომელიც ერთი საწარმოსთვის წარმოშობს ფინანსურ აქტივს, ხოლო მეორისთვის - ფინანსურ ვალდებულებას ან წილობრივ ინსტრუმენტს.

(i) ფინანსური აქტივები

პირველადი აღიარება და შეფასება

პირველადი აღიარებისას ფინანსური აქტივები შემდეგ კატეგორიებს მიეკუთვნება: შემდგომში შეფასებული ამორტიზებული ღირებულებით, სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, და სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

ფინანსური აქტივების კლასიფიკაცია მათი პირველადი აღიარებისას დამოკიდებულია ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მახასიათებლებზე და კომპანიის ბიზნესმოდელზე, რომლითაც ის ამ ფინანსურ აქტივებს მართავს. სავაჭრო დებიტორული დავალიანების გამოკლებით, რომლებიც არ შეიცავს მნიშვნელოვან ფინანსურ კომპონენტს ან რომლისთვისაც კომპანიამ პრაქტიკული მიზანშეწონილობა გამოიყენა, კომპანია ფინანსურ აქტივს თავდაპირველად აღიარებს მისი სამართლიანი ღირებულებით და, თუ ფინანსური აქტივი არ არის აღიარებული სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, მას უმატებს გარიგების დანახარჯებს. სავაჭრო დებიტორული დავალიანება, რომელიც არ შეიცავს მნიშვნელოვან ფინანსურ კომპონენტს ან რომლისთვისაც კომპანიამ პრაქტიკული მიზანშეწონილობა გამოიყენა, ფასდება გარიგების ფასით ფასს 15-ის „შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან“ შესაბამისად.

(ათას ლარში, თუ სხვა რამე არ არის მითითებული)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(თ) ფინანსური ინსტრუმენტები – პირველადი აღიარება და შემდგომი შეფასება (გაგრძელება)

(i) ფინანსური აქტივები (გაგრძელება)

თავდაპირველი აღიარება და შეფასება (გაგრძელება)

იმისათვის, რომ მოხდეს ფინანსური აქტივის კლასიფიცირება და შეფასდეს ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, იგი უნდა წარმოქმნიდეს ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს „მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს“ დაუფარავ ძირითად თანხაზე. ამ შეფასებას ეწოდება მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდების ტესტირება და სრულდება ინსტრუმენტის დონეზე.

კომპანიის ფინანსური აქტივების მართვის ბიზნესმოდელი ეხება იმას, თუ როგორ მართავს ის თავის ფინანსურ აქტივებს ფულადი ნაკადების მისაღებად. ბიზნესმოდელი განსაზღვრავს, მიიღება თუ არა ფულადი ნაკადები სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ამოღების, ფინანსური აქტივების გაყიდვის ან ორივეს შედეგად.

ფინანსური აქტივების ისეთი ყიდვა-გაყიდვა, როდესაც საჭიროა აქტივების ჩაბარება ნორმატიული აქტებით ან ბაზარზე დამკვიდრებული პრაქტიკით (გარიგების სტანდარტული პროცედურა) გათვალისწინებულ ვადაში აღირიცხება გარიგების თარიღით, ანუ იმ თარიღით, როდესაც კომპანია იღებს აქტივის შესყიდვის ან გაყიდვის ვალდებულებას.

შემდგომი შეფასება

შემდგომი შეფასების მიზნებისთვის, ფინანსური აქტივები ოთხ კატეგორიად იყოფა:

- ▶ ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები (სავალო ინსტრუმენტები);
- ▶ სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები კუმულაციური (დაგროვებითი) შემოსულობისა და ზარალის ხელახალი კლასიფიკაციით (სავალო ინსტრუმენტები);
- ▶ სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, აღიარების შეწყვეტისას კუმულაციური (დაგროვებითი) შემოსულობისა და ზარალის ხელახალი კლასიფიკაციის გარეშე;
- ▶ მოგებასა და ზარალში ასახული და სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები.

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები (სავალო ინსტრუმენტები)

ეს კატეგორია კომპანიისთვის ყველაზე აქტუალურია. კომპანია ფინანსურ აქტივებს ამორტიზებული ღირებულებით აფასებს თუ ქვემოთ მოცემული ორივე პირობა დაკმაყოფილებულია:

- ▶ ფინანსური აქტივი ამ ბიზნესმოდელის მიხედვით მფლობელობაშია სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ამოღების მიზნით, და
- ▶ ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტული თარიღებით წარმოქმნის ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს დაუფარავ ძირითად თანხაზე.

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები შემდეგ ფასდება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით და ექვემდებარება გაუფასურებას. შემოსულობისა და ზარალის აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში მაშინ, როდესაც წყდება აქტივის აღიარება, ან ხდება აქტივის მოდიფიცირება ან გაუფასურება.

კომპანიის ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხულ ფინანსურ აქტივებში შედის ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები და სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანება.

(ათას ლარში, თუ სხვა რამე არ არის მითითებული)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(თ) ფინანსური ინსტრუმენტები – პირველადი აღიარება და შემდგომი შეფასება (გაგრძელება)

(ი) ფინანსური აქტივები (გაგრძელება)

აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივის (ან, სადაც მისაღებია, ფინანსური აქტივის ნაწილის ან მსგავსი ფინანსური აქტივების ჯგუფის ნაწილის) აღიარების შეწყვეტა (ანუ კომპანიის ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშიდან ამოღება) ხდება შემდეგ შემთხვევებში:

- ▶ ამოიწურა აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების ვადა, ან
- ▶ კომპანიამ დათმო აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლება, ან დაიტოვა ამგვარი უფლება, მაგრამ აიღო მესამე პირებისათვის მიღებული თანხების სრულად და დაგვიანების გარეშე გადახდის სახელშეკრულებო ვალდებულება; ან (ა) კომპანიამ გადასცა აქტივთან დაკავშირებული ყველა რისკი და სარგებელი; (ბ) კომპანიამ არც გადასცა და არც დაიტოვა აქტივებთან დაკავშირებული არსებითად ყველა რისკი და სარგებელი, მაგრამ გადასცა აქტივზე კონტროლი.

თუ კომპანიამ გადასცა აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლება ან გააფორმა ამაზე ხელშეკრულება, იგი აფასებს, შეინარჩუნა თუ არა, ან რამდენად შეინარჩუნა, ამ აქტივის საკუთრებასთან დაკავშირებული რისკები და სარგებელი. თუ კომპანიამ არც გადასცა და არც დაიტოვა აქტივის საკუთრებასთან დაკავშირებული არსებითად ყველა რისკი და სარგებელი, და ასევე არ გადასცა აქტივზე კონტროლი, კომპანია აგრძელებს გადაცემული აქტივის აღიარებას ამ აქტივში მისი მონაწილეობის შენარჩუნების გამო. ასეთ შემთხვევაში კომპანია მასთან დაკავშირებულ ვალდებულებასაც აღიარებს. გადაცემული აქტივი და მასთან დაკავშირებული ვალდებულება ფასდება კომპანიის მიერ დატოვებული უფლება-მოვალეობების საფუძველზე.

უწყვეტი გამოყენება, რომელსაც აქვს გადაცემულ აქტივზე ერთგვარი გარანტიის ფორმა, ფასდება უმცირესით აქტივის თავდაპირველ საბალანსო ღირებულებასა და იმ მაქსიმალური თანხას შორის, რომლის გადახდაც შესაძლოა კომპანიას დასჭირდეს.

ფინანსური აქტივების გაუფასურება

ფინანსური აქტივების გაუფასურებასთან დაკავშირებული დამატებითი ინფორმაცია შემდეგ შენიშვნებშია წარმოდგენილი:

- ▶ ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში და განმარტებით შენიშვნებში (მე-5 შენიშვნა);
- ▶ განმარტებითი შენიშვნები მნიშვნელოვანი დაშვებების შესახებ (მე-6 შენიშვნა);
- ▶ სავაჭრო დებიტორული დავალიანება (მე-12 შენიშვნა)

კომპანია აღიარებს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს ყველა სავალო ინსტრუმენტისთვის, რომლებსაც არ აღრიცხავს სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ეყრდნობა სხვაობას ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ფულად ნაკადებსა და ყველა იმ ფულად ნაკადს შორის, რომელთა მიღებასაც კომპანია მოელის, რომელიც დისკონტირებულია თავდაპირველ ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთს მიახლოებული განაკვეთით. მოსალოდნელ ფულად ნაკადებში შედის ფულადი ნაკადები დასაკუთრებული უზრუნველყოფის საგნიდან ან სხვა საკრედიტო რისკის შემცირების საშუალებებიდან, რომლებიც ხელშეკრულების პირობების განუყოფელი ნაწილია.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი იქმნება იმ საკრედიტო ზარალების საფუძველზე, რომელთა წარმოშობაც მოსალოდნელია აქტივის არსებობის ვადის განმავლობაში („აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი“), გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც საკრედიტო რისკი არ გაზრდილა აქტივის წარმოშობიდან, რა შემთხვევაშიც, რეზერვი ეყრდნობა 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს (12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი). 12-თვიანი საკრედიტო ზარალი არის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ნაწილი, კერძოდ ფინანსური ინსტრუმენტის დეფოლტის შემთხვევების შედეგად მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, რომლებიც შესაძლოა დადგეს საანგარიშგებო თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში.

(ათას ლარში, თუ სხვა რამე არ არის მითითებული)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(თ) ფინანსური ინსტრუმენტები – პირველადი აღიარება და შემდგომი შეფასება (გაგრძელება)

(i) ფინანსური აქტივები (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების გაუფასურება (გაგრძელება)

სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანებისთვის კომპანია იყენებს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლის გამარტივებულ მეთოდს. შესაბამისად, კომპანია, ნაცვლად საკრედიტო რისკების ცვლილებების აღრიცხვისა, აღიარებს ზარალის რეზერვს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ვადაზე თითოეული საანგარიშგებო თარიღისთვის. კომპანიამ შეადგინა ანარიცხების მატრიცა, რომელიც ეყრდნობა საკრედიტო ზარალის წარსულში მიღებულ გამოცდილებას და დაკორექტირებულია დებიტორებისა და ეკონომიკური გარემოსთვის დამახასიათებელი პერსპექტიული ფაქტორების შესაბამისად.

საკრედიტო დაწესებულებებში განთავსებული თანხებისთვის (ნაღდი ფულის ნაშთი ბანკში) კომპანიამ გამოითვალა 12-თვიანი საკრედიტო ზარალი. 12-თვიანი საკრედიტო ზარალი არის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ის ნაწილი, რომელსაც განაპირობებს ფინანსურ ინსტრუმენტებზე დეფოლტის შემთხვევების შესაძლო დადგომა საანგარიშგებო თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში. თუმცა, როდესაც აქტივის წარმოშობიდან საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი, რეზერვი შეიქმნება არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით.

კომპანია ფინანსურ აქტივს ვადაგადაცილებულად მიიჩნევს, როდესაც ხელშეკრულებით გათვალისწინებული გადახდები 90 დღით გვიანდება. თუმცა, გარკვეულ შემთხვევებში, კომპანიამ შეიძლება ფინანსური აქტივი ვადაგადაცილებულად მაშინაც მიიჩნიოს, როდესაც შიდა ან გარე ინფორმაცია მიანიშნებს იმაზე, რომ კომპანია სავარაუდოდ სრულად ვერ მიიღებს დაუფარავ სახელშეკრულებო თანხებს, კომპანიის მფლობელობაში არსებული საკრედიტო რისკის შემცირების საშუალებების გათვალისწინების გარეშე. ფინანსური აქტივი ჩამოიწერება მაშინ, როდესაც არ არსებობს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ამოღება მოხდება. ჩამოწერილი თანხების შემდგომი ამოღება ამცირებს ფინანსური აქტივების გაუფასურების ხარჯს მოგებაში ან ზარალში.

(ii) ფინანსური ვალდებულებები

პირველადი აღიარება და შეფასება

პირველადი აღიარებისას ფინანსური ვალდებულებები ნაწილდება შემდეგ კატეგორიებში: სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ვალდებულებები, მოგებასა და ზარალში ასახვით, სესხები და გადასახდელი ანგარიშები, კრედიტორული დავალიანება ან წარმოებული ვალდებულებები, რომლებიც განკუთვნილია ჰეჯირების ინსტრუმენტებად ეფექტური ჰეჯირების განხორციელების დროს. ყველა ფინანსური ვალდებულების აღიარება თავდაპირველად ხდება სამართლიანი ღირებულებით და, სესხებისა და გადასახდელი ანგარიშებისა და კრედიტორული დავალიანების შემთხვევაში, აკლდება მათთან უშუალოდ დაკავშირებული გარიგების დანახარჯები.

კომპანიის ფინანსური ვალდებულებები მოიცავს სავაჭრო და სხვა კრედიტორულ დავალიანებას და სესხებსა და გადასახდელ ანგარიშებს.

(ათას ლარში, თუ სხვა რამე არ არის მითითებული)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(თ) ფინანსური ინსტრუმენტები – პირველადი აღიარება და შემდგომი შეფასება (გაგრძელება)

(ii) ფინანსური ვალდებულებები (გაგრძელება)

შემდგომი შეფასება

ფინანსური ვალდებულებების შეფასება დამოკიდებულია მათ კლასიფიკაციაზე:

სესხები და გადასახდელი ანგარიშები

ეს კატეგორია კომპანიისთვის ყველაზე აქტუალურია. პირველადი აღიარების შემდეგ, პროცენტიანი სესხებისა და გადასახდელი ანგარიშების შემდგომი შეფასება ხდება ამორტიზებული ღირებულებით ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. შემოსულობის და ზარალის აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში ვალდებულების აღიარების შეწყვეტის შემთხვევაში, აგრეთვე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით ამორტიზაციის პროცესში. ამორტიზებული ღირებულება იანგარიშება შესყიდვის ნებისმიერი დისკონტის ან პრემიის, აგრეთვე იმ საზღაურების თუ დანახარჯების გათვალისწინებით, რომლებიც ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის განუყოფელი ნაწილია. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით დარიცხული ცვეთა აისახება მოგებაში ან ზარალში ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯების ნაწილში.

არასაკონტროლო პაკეტის მფლობელისგან მიღებული სესხები

სესხების აღიარება თავდაპირველად ხდება სამართლიანი ღირებულებით და შემდეგ აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით. სხვაობა მიღებულ თანხებსა და პირველადი აღიარებისას სამართლიან ღირებულებას შორის აღირიცხება, როგორც დამატებით შეტანილი კაპიტალი, რაც წარმოადგენს არასაკონტროლო პაკეტის მფლობელის დამატებით ინვესტიციას კომპანიაში.

აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური ვალდებულებების აღიარება წყდება მაშინ, როდესაც ისინი იფარება, ბათილდება ან ამოიწურება. როდესაც არსებულ ფინანსურ ვალდებულებას ჩაანაცვლებს მეორე ფინანსური ვალდებულება იმავე კრედიტორის მიმართ მნიშვნელოვნად შეცვლილი პირობებით, ან თუ მიმდინარე ვალდებულების პირობები მნიშვნელოვნად იცვლება, ამგვარი ჩაანაცვლება ან ცვლილება აღირიცხება, როგორც თავდაპირველი ვალდებულების აღიარების გაუქმება და ახალი ვალდებულების აღიარება. შესაბამის საბალანსო ღირებულებებს შორის სხვაობის აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში.

(iii) ფინანსური ინსტრუმენტების ურთიერთგადაფარვა

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ურთიერთგადაფარვა ხდება და წმინდა თანხა აისახება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუ არსებული კანონი იძლევა აღიარებული თანხების ურთიერთგადაფარვის უფლებას და არსებობს შემხვედრი მოთხოვნების ურთიერთგაქვითვის, ერთდროულად აქტივების რეალიზაციისა და ვალდებულებების დაფარვის სურვილი.

(iv) ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება

სამართლიანი ღირებულება არის თანხა, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად, ან გადაიხდება ვალდებულების გადაცემის შედეგად ბაზრის მონაწილეებს შორის ჩვეულებრივი გარიგების პირობებში შეფასების თარიღისთვის. სამართლიანი ღირებულებით შეფასება ეყრდნობა ვარაუდს, რომ აქტივის გაყიდვის ან ვალდებულების გადაცემის ოპერაცია ხორციელდება:

- ▶ აქტივის ან ვალდებულების ძირითად ბაზარზე, ან
- ▶ ძირითადი ბაზრის არარსებობის შემთხვევაში, აქტივის ან ვალდებულებისთვის ყველაზე ხელსაყრელ ბაზარზე.

ძირითადი ან ყველაზე ხელსაყრელი ბაზარი კომპანიისთვის ხელმისაწვდომი უნდა იყოს.

აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების შეფასება ხორციელდება იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ბაზრის მონაწილეები აქტივის ან ვალდებულების შეფასებისას იმოქმედებენ თავიანთი ეკონომიკური ინტერესების მაქსიმალური გათვალისწინებით.

(ათას ლარში, თუ სხვა რამე არ არის მითითებული)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(თ) ფინანსური ინსტრუმენტები – პირველადი აღიარება და შემდგომი შეფასება (გაგრძელება)

(iv) ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება (გაგრძელება)

ყველა აქტივი და ვალდებულება, რომელთა სამართლიანი ღირებულება შეფასებულია ან ასახულია ფინანსურ ანგარიშგებაში, დაჯგუფებულია სამართლიანი ღირებულების ქვემოთ მოცემული იერარქიის მიხედვით, იმ ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის საფუძველზე, რომელიც მნიშვნელოვანია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის:

- ▶ დონე 1 – იდენტური აქტივების ან ვალდებულების კოტირებული (არაკორექტირებული) საბაზრო ფასები აქტიურ ბაზრებზე.
- ▶ დონე 2 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის პირდაპირი ან არაპირდაპირი განსაზღვრა.
- ▶ დონე 3 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შეუძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის განსაზღვრა.

ფინანსურ ანგარიშგებაში სამართლიანი ღირებულებით რეგულარულად აღიარებული აქტივებისა და ვალდებულებების ერთი იერარქიიდან მეორეში გადასვლის ფაქტს კომპანია განსაზღვრავს კატეგორიზაციის განმეორებითი შეფასებით (მთლიანი სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის საფუძველზე) ანგარიშგების ყოველი პერიოდის ბოლოსთვის.

სამართლიანი ღირებულების შესახებ განმარტებითი შენიშვნის მიზნებისთვის, კომპანიამ აქტივების და ვალდებულებების კლასი განსაზღვრა აქტივის ან ვალდებულების ხასიათის, თვისებებისა და რისკების ან, ზემოაღნიშნული განმარტების შესაბამისად, სამართლიანი ღირებულების იერარქიის დონის მიხედვით.

კომპანია არ ფლობს ისეთ ფინანსურ ინსტრუმენტებს, რომლებიც მიმოქცევაშია აქტიურ ბაზრებზე.

ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში, რომლებიც აქტიურ ბაზარზე ბრუნვაში არაა, სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება შეფასების შესაბამისი მეთოდების გამოყენებით. ასეთი მეთოდები შეიძლება ეფუძნებოდეს უახლოეს წარსულში გაშლილი ხელის პრინციპით შემდგარ საბაზრო გარიგებებს, არსებითად ანალოგიური სხვა ინსტრუმენტის მიმდინარე სამართლიანი ღირებულების გამოყენებას, დისკონტირებული ფულადი სახსრების მოძრაობის ანალიზს ან შეფასების სხვა მოდელებს. ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების ანალიზი და დამატებითი დეტალები მათი შეფასების მეთოდების შესახებ მოცემულია მე-18 შენიშვნაში.

(ი) სასაქონლო-მატერიალური მარაგები

სასაქონლო-მატერიალური მარაგები ფასდება თვითღირებულებასა და წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესით. სასაქონლო-მატერიალური მარაგის თვითღირებულება ეყრდნობა შესყიდვის ღირებულებას, ფიფო (FIFO) აღრიცხვის მეთოდის გამოყენებით, ან საშუალო შეწონილი ღირებულების მეთოდს და მოიცავს მარაგების შემენის ხარჯებს, ასევე წარმოების ხარჯს, წარმოების თვითღირებულებას და სხვა ხარჯებს, რომელთა გაწევაც გახდა საჭირო მარაგების არსებულ მდებარეობამდე და მდგომარეობამდე მისაყვანად. წმინდა სარეალიზაციო ღირებულება გამოითვლება, როგორც ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში სავარაუდო სარეალიზაციო ფასს გამოკლებული დასრულების და რეალიზაციის ხარჯი.

(ათას ლარში, თუ სხვა რამე არ არის მითითებული)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(კ) არაფინანსური აქტივების გაუფასურება

ანგარიშგების ყოველი თარიღისთვის კომპანია აფასებს, არსებობს თუ არა აქტივის გაუფასურების ნიშნები. ასეთი ნიშნების არსებობის შემთხვევაში ან როდესაც აქტივის წლიური შემოწმებაა საჭირო მისი გაუფასურების დასადგენად, კომპანია აფასებს აქტივის აღდგენით ღირებულებას. აქტივის აღდგენითი ღირებულება არის აქტივის ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის გასვლასთან დაკავშირებული ხარჯებით შემცირებულ სამართლიან ღირებულებასა და აქტივის გამოყენების ღირებულებას შორის უდიდესი. აქტივის აღდგენითი ღირებულება განისაზღვრება ცალკეული აქტივისთვის, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც აქტივიდან არ ხდება ფულადი სახსრების შემოძინება, რომლებიც მეტწილად დამოუკიდებელია სხვა აქტივებიდან ან აქტივების ჯგუფიდან მიღებული ფულადი სახსრებისგან. როდესაც აქტივის ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის საბალანსო ღირებულება გადააჭარბებს მის აღდგენით ღირებულებას, აქტივი ითვლება გაუფასურებულად და ჩამოიწერება მის აღდგენით ღირებულებამდე.

გამოყენების ღირებულების შესაფასებლად სავარაუდო მომავალი ფულადი ნაკადების დღევანდელ ღირებულებამდე დისკონტირება ხდება დაბეგვრის შემდგომი დისკონტირების განაკვეთის გამოყენებით, რომელიც ასახავს ფულის დროითი ღირებულების არსებულ საბაზრო შეფასებებს და აქტივისთვის დამახასიათებელ რისკებს. აქტივის გასვლასთან დაკავშირებული დანახარჯით შემცირებული სამართლიანი ღირებულების გამოთვლა ხდება ბოლოდროინდელი საბაზრო გარიგებების გათვალისწინებით. თუ ასეთი გარიგებების განსაზღვრა ვერ ხერხდება, შეფასების სხვა შესაფერისი მეთოდი გამოიყენება.

კომპანია გაუფასურებას გამოითვლის დეტალური ბიუჯეტისა და პროგნოზირებული გაანგარიშების საფუძველზე, რომლებიც ინდივიდუალურად მზადდება კომპანიის ფულადი ნაკადების წარმომქმნელი თითოეული ერთეულისთვის, რომლისთვისაც გამოყოფილია ესა თუ ის აქტივი. ასეთი ბიუჯეტები და ფინანსური პროგნოზები, ჩვეულებრივ, ხუთწლიან პერიოდს მოიცავს. გრძელვადიანი ზრდის ტემპი გამოითვლება და გამოიყენება ხუთი წლის შემდგომი ფულადი ნაკადების პროგნოზირებისთვის.

ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ერთეულებთან დაკავშირებული გაუფასურების ზარალი პროპორციულად გადანაწილება ამ ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ერთეულებში არსებული აქტივების საბალანსო ღირებულებაზე. გაუფასურების ზარალის აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში.

ანგარიშგების ყოველი თარიღისთვის ფასდება არსებობს თუ არა იმის ნიშნები, რომ გაუფასურებით გამოწვეული უკვე აღიარებული ზარალი შეიძლება აღარ არსებობდეს ან შემცირებული იყოს. ასეთი ნიშნის არსებობის შემთხვევაში კომპანია აფასებს აქტივის ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის აღდგენით ღირებულებას. გაუფასურების შედეგად განცდილი უკვე აღიარებული ზარალის შებრუნება მხოლოდ მაშინაა შესაძლებელი, თუ გაუფასურებით გამოწვეული ზარალის ბოლო აღიარების შემდეგ აქტივის აღდგენითი ღირებულების განმსაზღვრელ დაშვებებში გარკვეული ცვლილებებია მომხდარი. შემობრუნების შედეგად აქტივის საბალანსო ღირებულებამ არ უნდა გადააჭარბოს მის აღდგენით ღირებულებას და ასევე არ უნდა გადააჭარბოს იმ საბალანსო ღირებულებას, რომელიც განისაზღვრებოდა ცვეთის გამოკლებით, წინა წლებში აქტივის გაუფასურებით გამოწვეული ზარალი რომ არ ყოფილიყო აღიარებული. შემობრუნების აღიარება ხდება მოგება-ზარალში, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც აქტივი აღრიცხულია გადაფასებული ღირებულებით, რა შემთხვევაშიც შემობრუნება აღრიცხება, როგორც გადაფასებული ღირებულების ზრდა.

(ლ) ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ფულადი სახსრები და ფულადი სახსრების ეკვივალენტები შედგება ბანკში ნაღდი ფულის ნაშთისგან.

(ათას ლარში, თუ სხვა რამე არ არის მითითებული)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(მ) ანარიცხები

ანარიცხების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც კომპანიას აქვს მიმდინარე (იურიდიული ან კონსტრუქციული) ვალდებულებები წარსულში მომხდარი მოვლენების გამო, ვალდებულებების შესასრულებლად მოსალოდნელია ეკონომიკური სარგებლის მქონე რესურსების გადინება და ვალდებულებების მოცულობის მეტ-ნაკლები სიზუსტით შეფასება არის შესაძლებელი. ანარიცხებთან დაკავშირებული ხარჯები მოგება-ზარალში აისახება ყოველგვარი ანაზღაურების გამოკლებით.

5. ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში და განმარტებით შენიშვნებში

ახალი და შეცვლილი სტანდარტები და მათი ინტერპრეტაცია

კომპანიამ პირველად გამოიყენა ფასს (IFRS) 16. ამ ახალი სააღრიცხვო სტანდარტების მიღებით გამოწვეული ცვლილებების ხასიათი და ეფექტი ქვემოთ არის აღწერილი.

ფასს (IFRS) 16 „იჯარა“

ფასს (IFRS) 16 ჩაანაცვლებს ბასს (IAS) 17-ს „იჯარა“, ფასიკ (IFRIC) 4-ს „როგორ განვსაზღვროთ, შეიცავს თუ არა შეთანხმება იჯარას“, იმკ (SIC) 15-ს „საოპერაციო იჯარა - სტიმულირება“ და იმკ (SIC) 27-ს „გარიგებების შინაარსის შეფასება, რომელიც შეიცავს იჯარის სამართლებრივ ფორმას“. სტანდარტში მოცემულია იჯარის აღიარების, შეფასების, წარდგენისა და განმარტებითი შენიშვნების პრინციპები და იგი მოიჯარისგან მოითხოვს იჯარების უმეტესობის ბალანსზე აღრიცხვას.

მეიჯარის აღრიცხვა ფასს 16-ის მიხედვით არსებითად არ განსხვავდება ბასს 17-ის მიხედვით აღრიცხვისგან. მეიჯარე გააგრძელებს ყველა იჯარის კლასიფიცირებას იმავე პრინციპით, როგორც ბასს 17-ის მიხედვით და გამიჯნავს ორი ტიპის იჯარას: საოპერაციოს და ფინანსურს. შესაბამისად, ფასს 16 გავლენას არ ახდენს იმ იჯარებზე, რომლებშიც კომპანია მეიჯარედ გამოდის.

კომპანიამ ფასს 16 მიიღო მოდიფიცირებული რეტროსპექტული მეთოდის გამოყენებით, რომლის თავდაპირველი გამოყენების თარიღია 2019 წლის 1 იანვარი. კომპანიამ არჩია სტანდარტზე გადასვლის გამარტივებული მიდგომის გამოყენება, რათა ხელახლა არ შეაფასოს, ხელშეკრულება წარმოადგენს ან შეიცავს თუ არა იჯარას 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით. ამის ნაცვლად, სტანდარტის თავდაპირველი გამოყენების თარიღისთვის, კომპანიამ ეს სტანდარტი გაავრცელა მხოლოდ იმ ხელშეკრულებებზე, რომლებიც მანამდე იჯარებად იყო იდენტიფიცირებული ბასს 17-ის და ფასიკ 4-ის მიხედვით. კომპანიამ ასევე არჩია აღიარებიდან გამონაკლისების გამოყენება საიჯარო ხელშეკრულებებისთვის, რომლებსაც, იჯარის დაწყების თარიღისთვის, მაქსიმუმ, 12-თვიანი ვადა აქვთ და არ შეიცავენ შესყიდვის უფლებას („მოკლევადიანი იჯარები“) და საიჯარო ხელშეკრულებებისთვის, რომელთა საბაზისო აქტივი დაბალი ღირებულებისაა („დაბალი ღირებულების მქონე აქტივები“).

ფასს 16-ის გამოყენების ეფექტი ასეთია:

	1 იანვარი, 2019 წ.
აქტივები	
აქტივის გამოყენების უფლება	44,792
სულ აქტივები	44,792
ვალდებულებები	
საიჯარო ვალდებულება, გრძელვადიანი	34,827
საიჯარო ვალდებულება, მოკლევადიანი	9,965
სულ ვალდებულებები	44,792

(ათას ლარში, თუ სხვა რამე არ არის მითითებული)

5. ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში და განმარტებით შენიშვნებში (გაგრძელება)

ახალი და შეცვლილი სტანდარტები და მათი ინტერპრეტაცია (გაგრძელება)

	2019
1 იანვრის მდგომარეობით	44,792
საპროცენტო განაკვეთის გაზრდა	4,397
გადახდები	(9,965)
31 დეკემბრის მდგომარეობით	39,224
მიმდინარე	12,041
გრძელვადიანი	27,183

	2019
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები	5,568
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები	(5,568)

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით საოპერაციო იჯარასთან დაკავშირებულ ვალდებულებებსა და ფასს 16-ის მიღების გავლენას შორის სხვაობას განაპირობებს მოკლევადიანი და დაბალი ღირებულების მქონე იჯარები, რომლებზეც ჯგუფს გამოყენებული აქვს ზემოთ აღწერილი გამონაკლისები. ფასს 16-ის მიღებას სხვა სრულ შემოსავალზე არსებითი გავლენა არ ჰქონია.

სხვა სტანდარტები და ინტერპრეტაციები

ქვემოთ ჩამოთვლილ სტანდარტებს/ინტერპრეტაციებს, რომლებიც 2019 წლის 1 იანვრისთვის შევიდა ძალაში, გავლენა არ მოუხდენია ფინანსურ მდგომარეობაზე ან საქმიანობის შედეგებზე:

- ▶ ფასიკ (IFRIC) 23-ის ინტერპრეტაცია „მოგების გადასახადით დაბეგვრასთან დაკავშირებული გაურკვევლობა“;
- ▶ ცვლილებები ფასს (IFRS) 9-ში „საავანსო გადახდის მახასიათებლები უარყოფითი კომპენსაციით“;
- ▶ ცვლილებები ბასს (IAS) 19-ში „გეგმის შეცვლა, შეკვეცა ან საბოლოო ანგარიშსწორება“;
- ▶ ცვლილებები ბასს (IAS) 28-ში „გრძელვადიანი მონაწილეობა მეკავშირე და ერთობლივ საწარმოებში“;
- ▶ ყოველწლიური გაუმჯობესებების ციკლი 2015-2017 წ.წ. (გამოცემული 2017 წლის დეკემბერში):
 - ▶ ფასს 3 „საწარმოთა გაერთიანება“;
 - ▶ ფასს (IFRS) 11 „ერთობლივი გარიგებები“;
 - ▶ ბასს (IAS) 12 „მოგებიდან გადასახადები“;
 - ▶ ბასს (IAS) 23 „სესხით სარგებლობასთან დაკავშირებული დანახარჯები“.

სტანდარტები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯერ ძალაში არ შესულა

ფინანსური ანგარიშგების დამტკიცების თარიღამდე გამოქვეყნდა გარკვეული ახალი სტანდარტები, ინტერპრეტაციები და ცვლილებები არსებულ სტანდარტებში, რომლებიც ანგარიშგების მიმდინარე პერიოდისთვის ჯერ არ შესულა ძალაში და რომლებიც კომპანიას ნაადრევად არ მიუღია. ქვემოთ მოცემულია სტანდარტები, რომლებიც, სავარაუდოდ, მნიშვნელოვან გავლენას არ მოახდენს კომპანიაზე:

- ▶ ფასს (IFRS) 17 „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“
- ▶ ცვლილებები ფასს (IFRS) 3-ში „საწარმოს განმარტება“
- ▶ ცვლილებები ბასს (IAS) 1-სა და ბასს (IAS) 8-ში: „ტერმინის „არსებითის“ განმარტება“

(ათას ლარში, თუ სხვა რამე არ არის მითითებული)

6. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები

კომპანიის ფინანსური ანგარიშგების მომზადება ხელმძღვანელობის მხრიდან მოითხოვს გარკვეულ გადაწყვეტილებებსა და დაშვებებს, რაც გავლენას ახდენს ანგარიშგებაში წარმოდგენილი შემოსავლის, ხარჯების, აქტივებისა და ვალდებულებების ოდენობაზე და ასევე პირობითი ვალდებულებების გაცხადებაზე საანგარიშგებო პერიოდის დასასრულს. ამ დაშვებებისა და შეფასებების სუბიექტური ხასიათის გამო შეიძლება მნიშვნელოვანი კორექტირებების შეტანა გახდეს საჭირო მომავალი პერიოდების აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებაში.

მოსაზრებები

ქვემოთ წარმოდგენილია კომპანიის სააღრიცხვო პოლიტიკის გატარების პროცესში ხელმძღვანელობის მიერ გამოთქმული მოსაზრებები, რომლებიც ყველაზე მეტად მოქმედებს ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახულ თანხებზე:

(i) შემოსავლის აღიარების სხვაობა დროში

ბუნებრივი გაზის რეალიზაციის აღიარება ხდება მომხმარებლების მიერ გამრიცხველიანებული ბუნებრივი გაზის გამოყენების მიხედვით. მრიცხველის ჩვენებების წაკითხვის თარიღსა და სააღრიცხვო პერიოდის ბოლო თარიღს შორის დროითი სხვაობის გამო, ანგარიშგების ნებისმიერი თარიღისათვის კომპანიას რეალურად გაყიდული აქვს გარკვეული რაოდენობის ბუნებრივი გაზი, რომელზეც ჯერ არ არის წარდგენილი ქვითრები მომხმარებლებისთვის. შემოსავლების გამომანგარიშება, რომლებზეც ჯერ არ არის წარდგენილი ანგარიშები, დაფუძნებულია ხელმძღვანელობის მიერ განსაზღვრულ თარიღამდე მიწოდებულ მოცულობასთან, სხვადასხვა რაოდენობის მომხმარებელთა შორის მის განაწილებასა და მიწოდებასთან დაკავშირებული ტექნიკური დანაკარგების შეფასებასთან ანგარიშგების თარიღისათვის. ხელმძღვანელობა დარწმუნებულია, რომ განსხვავება ფაქტობრივ შემოსავლებს და სავარაუდო შემოსავლებს შორის, რომლებზეც ქვითრები ჯერ არ არის წარდგენილი, უმნიშვნელოა.

(ii) ქსელთან მიერთების საფასური

ხელმძღვანელობა მიიჩნევს, რომ ახალი მომხმარებლის ქსელთან მიერთების შედეგად წარმოქმნილი შემოსავალი არის ცალკე მომსახურებიდან მიღებული შემოსავალი და მას აღიარებს გაზგამანაწილებელ ქსელთან მომხმარებლის მიერთებისას.

შეფასებები და დაშვებები

მომავალთან დაკავშირებით გაკეთებული ძირითადი დაშვებები და შეფასებები და ასევე სხვა განუსაზღვრელობები საანგარიშო თარიღისათვის, რომელთა გამოც მომავალ ფინანსურ წელს შეიძლება საჭირო გახდეს მნიშვნელოვანი კორექტირების შეტანა აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებაში, აღწერილია ქვემოთ. კომპანიამ თავისი დაშვებებისა და შეფასებების საფუძველად გამოიყენა ის ინფორმაცია, რომელიც ხელმისაწვდომი იყო ფინანსური ანგარიშგების მომზადების დროს. თუმცა არსებული გარემოებები და მომავალ მოვლენებთან დაკავშირებით გაკეთებული დაშვებები შეიძლება შეიცვალოს ბაზარზე ან გარემოებებში მომხდარი ისეთი ცვლილებების გამო, რომლებიც კომპანიის კონტროლს არ ექვემდებარება. ასეთი ცვლილებები დაშვებებში მათი დადგომისთანავე აისახება.

(ათას ლარში, თუ სხვა რამე არ არის მითითებული)

6. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

(i) ძირითადი საშუალებების გაუფასურება

გაუფასურება ხდება მაშინ, როდესაც აქტივის ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის საბალანსო ღირებულება აჭარბებს მის აღდგენით ღირებულებას, რომელიც წარმოადგენს აქტივის გასვლასთან დაკავშირებული დანახარჯებით შემცირებულ სამართლიან ღირებულებასა და გამოყენების ღირებულებას შორის უდიდესს. აქტივის გასვლასთან დაკავშირებული დანახარჯებით შემცირებული სამართლიანი ღირებულება გამოიანგარიშება ანალოგიური აქტივების გაშლილი ხელის მანძილის პრინციპით შესრულებული გაყიდვის გარიგებებიდან მიღებული მონაცემების საფუძველზე ან საბაზრო ფასების მიხედვით, რასაც აკლდება აქტივის გასხვისებასთან დაკავშირებული დამატებითი ხარჯები. გამოყენების ღირებულების გაანგარიშება ხდება დისკონტირებული ფულადი ნაკადების მეთოდით. ფულადი ნაკადები მიიღება მომდევნო ხუთი წლის ბიუჯეტიდან და არ მოიცავს რესტრუქტურისაციას, რომელთა ვალდებულებაც კომპანიას ჯერ არ აუღია ან მნიშვნელოვან სამომავლო ინვესტიციებს, რომლებიც გააუმჯობესებს შემოწმებული ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის აქტივების ეფექტურობას. აღდგენითი ღირებულება მგრძნობიარეა დისკონტირებული ფულადი ნაკადების მოდელისთვის გამოყენებული დისკონტირების განაკვეთის, ასევე მოსალოდნელი შემომავალი ფულადი ნაკადებისა და ექსტრაპოლაციის მიზნებისთვის გამოყენებული ზრდის ტემპის მიმართ. ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის აღდგენითი ღირებულების განსაზღვრისთვის გაკეთებული ძირითადი დაშვებები, მგრძნობელობის ანალიზის ჩათვლით, უფრო დაწვრილებით მე-10 შენიშვნაშია განმარტებული.

(ii) სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი

კომპანია აღიარებს რეზერვს სავაჭრო და სხვა დებიტორულ დავალიანებაზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალისთვის და ამისათვის იყენებს სტანდარტის გამარტივებულ მიდგომას.

ხელმძღვანელობამ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი იანგარიშა ამ ფინანსური ინსტრუმენტების არსებობის მანძილზე. კომპანიამ გამოიყენა დარეზერვების მოდელი, რომელიც მომზადებულია კომპანიის საკრედიტო ზარალის ისტორიული გამოცდილების გათვალისწინებით და დაკორექტირებულია მსესხებლებისა და ეკონომიკური გარემოს საპროგნოზო ფაქტორებით.

კომპანიის შეფასებით, საკრედიტო დაწესებულებებში განთავსებულ თანხებზე (ნაღდი ფულის ნაშთი ბანკში) მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არაარსებითი იყო.

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, უიმედო თანხებისთვის შეფასებული 992 ლარის რეზერვი (2018 წ.: 951 ლარი) ყველაზე ზუსტად ასახავს სავალო ფინანსური აქტივების გაუფასურებით გამოწვეულ შესაძლო ზარალს (მე-8 შენიშვნა და მე-12 შენიშვნა).

(iii) პოტენციური საგადასახადო დავალიანების შეფასება

კომპლექსური საგადასახადო რეგულაციების ინტერპრეტაციასთან დაკავშირებით გარკვეული განუსაზღვრელობები არსებობს. კომპანიამ გონივრული შეფასებების საფუძველზე შექმნა გარკვეულ ანარიცხები საგადასახადო ორგანოების მხრიდან შემოწმებების შესაძლო შედეგებისთვის. ანარიცხების დონეს განსაზღვრავს რამდენიმე ფაქტორი, კერძოდ წინა საგადასახადო შემოწმებებიდან მიღებული გამოცდილება და დასაბეგრი კომპანიისა და შესაბამისი საგადასახადო ორგანოების მხრიდან საგადასახადო კოდექსის სხვადასხვაგვარი ინტერპრეტაცია. სხვადასხვანაირი ინტერპრეტაცია შეიძლება ბევრ სხვადასხვა საკითხს შეეხო ქვეყანაში მოცემული დროისთვის არსებული ვითარებიდან გამომდინარე. მე-19 შენიშვნაში განხილულია სხვა საგადასახადო პირობითი ვალდებულებები.

(ათას ლარში, თუ სხვა რამე არ არის მითითებული)

7. საოპერაციო შემოსავალი

კომპანია შემოსავალს იღებს ბუნებრივი გაზის განაწილების მომსახურების გაწევიდან. მიღებული შემოსავლის აღიარება ხდება კომპანიის ლიცენზიის შესაბამისად ბუნებრივი გაზის განაწილების ქსელის მემწეობით განაწილებული ბუნებრივი გაზის მოცულობის საფუძველზე მაშინ, როდესაც შესაბამისი ვალდებულება შესრულდება.

კომპანია ასევე ყიდის ბუნებრივ გაზს სოციალურ მომხმარებლებზე. მიღებული შემოსავლის აღიარება ხდება პროდუქტის მომხმარებლებისთვის გადაცემის შემდეგ, რაც დასტურდება მომხმარებლის მრიცხველის მონაცემებით. სემეკის მიერ დადგენილი წესების შესაბამისად, კომპანიას დაწესებული აქვს გარკვეული საფასური ახალი მომხმარებლების ქსელთან მიერთებისთვის. ქსელთან მიერთების საფასური გამოითვლება ახალი მომხმარებლების ქსელთან მიერთებაზე ჯგუფის მიერ გაწეულ საინჟინერიო ხარჯებზე დაყრდნობით და რეგულირდება სემეკის მიერ. ხელმძღვანელობა ამ მომსახურებას განიხილავს მომხმარებლისთვის ცალკე ღირებულების შექმნად და მომსახურებიდან მიღებულ შემოსავალს აღიარებს ახალი მომხმარებლის ქსელთან მიერთების შემდგომ, ე. ი. როდესაც შესრულდება შესაბამისი ვალდებულება.

	2019	2018
ბუნებრივი გაზის განაწილებიდან მიღებული შემოსავალი	43,535	35,559
ბუნებრივი გაზის რეალიზაცია	15,348	5,708
ქსელთან მიერთების, საინსტალაციო და სარემონტო სამუშაოები	5,173	6,915
შემოსავალი გრანტის სახით მიღებული აქტივებიდან	163	163
სხვა საოპერაციო შემოსავალი	1,462	1,540
სულ შემოსავალი	65,681	49,885

სახელშეკრულებო აქტივები და ვალდებულებები

კომპანიამ აღიარა შემოსავალთან დაკავშირებული შემდეგი სახელშეკრულებო აქტივები და ვალდებულებები:

	2019	2018
სავაჭრო დებიტორული დავალიანება	19,929	13,489
სახელშეკრულებო ვალდებულებები	84	225

სავაჭრო დებიტორული დავალიანების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც საზღაურის მიღების უფლება უპირობო ხდება. 2019 წლის დეკემბერში კომპანიამ 9,254 ლარის ღირებულების გაზი გადაყიდა პირდაპირ ერთ-ერთ უმსხვილეს გაზის დისტრიბუტორზე, რის შედეგადაც, 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სავაჭრო დებიტორული დავალიანება 6,620 ლარით გაიზარდა.

სახელშეკრულებო ვალდებულებები არის მომხმარებლებისგან მიღებული ანაზღაურება და წარმოადგენს კომპანიის ვალდებულებას, გადასცეს ბუნებრივი გაზი ამ მომხმარებლებს. როგორც მოსალოდნელია, საანგარიშგებო თარიღისთვის იმ ვალდებულებებთან დაკავშირებით მიღებული 84 ლარის ოდენობის ავანსები, რომლებიც არ არის შესრულებული, 2020 წლის განმავლობაში იქნება აღიარებული შემოსავლის სახით. 225 ლარი, რომელიც აისახა სახელშეკრულებო ვალდებულებებში საანგარიშგებო პერიოდის დასაწყისში, აღიარებული იქნა შემოსავლად 2019 წლის განმავლობაში.

(ათას ლარში, თუ სხვა რამე არ არის მითითებული)

8. შექმნილი ანარიცხები, წმინდა

	სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანების რეზერვი
31 დეკემბერი, 2017 წ.	435
ფასს 9-ის მიღების ეფექტი	255
1 იანვარი, 2018 წ.	690
შექმნილი ანარიცხები, წმინდა	261
31 დეკემბერი, 2018 წ.	951
შექმნილი ანარიცხები, წმინდა	41
31 დეკემბერი, 2019 წ.	992

სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი იქმნება მაშინ, როდესაც არსებობს ობიექტური მტკიცებულება იმისა, რომ მომხმარებელი ვერ აკმაყოფილებს გადახდის ვალდებულებებს, რასაც უმეტეს შემთხვევაში საფუძვლად უდევს აღნიშნული მომხმარებლის ვადაგადაცილებული დებიტორული დავალიანების არსებობა (მე-12 შენიშვნა).

9. სხვა საოპერაციო ხარჯები

	2019	2018
ქსელის ტექნიკური მომსახურება (ა)	9,768	9,768
ქსელზე მიერთების, საინსტალაციო და სარემონტო მომსახურება	4,427	6,482
დანაკარგის შესყიდვა (ბ)	3,579	5,328
მართვის მომსახურება (ა)	1,392	1,392
გადასახადები, მოგების გადასახადის გარდა	1,254	1,753
პროფესიული მომსახურება	314	292
სამგზავრო და წარმომადგენლობითი ხარჯები	195	219
ბუნებრივი გაზის რეგულირების საფასური	106	101
ობიექტების იჯარა (მე-11 შენიშვნა)	23	8,010
შეკეთება და ტექნიკური მომსახურება	8	9
სხვა	992	743
სულ სხვა საოპერაციო ხარჯები	22,058	34,097

- (ა) საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმო, შპს „სოკარ ჯორჯია გაზი“, უზრუნველყოფს კომპანიის გამანაწილებელი ქსელის ტექნიკური მომსახურებას და მართვის მომსახურებას. 2019 და 2018 წლებში ამ მომსახურების ფიქსირებული ყოველთვიური ღირებულება განისაზღვრა 814 და 116 ლარით, შესაბამისი თანმიმდევრობით.
- (ბ) საკუთარ მილსადენებში დაკარგულ ბუნებრივ გაზს კომპანია აკომპენსირებს ბუნებრივი გაზის განაწილების პროცესში.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

10. ძირითადი საშუალებები

	მიწა	მილსადენები	შენობა- ნაგებობები	მანქანა- დანადგარები და აღჭურ- ვილობა	სატრან- სპორტო საშუალებები და ავეჯი	კომპიუ- ტერები	სხვა	დაუმთავ- რებელი მშენებლობა	სულ
თვითღირებულება									
2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	961	105,407	3,201	3,736	23	322	18	2,891	116,559
შემოსვლები	-	58	-	-	-	21	-	11,880	11,959
გასვლები	-	(919)	-	-	-	(4)	-	(649)	(1,572)
შიდა გადაცემა	-	11,366	-	-	-	-	-	(11,366)	-
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	961	115,912	3,201	3,736	23	339	18	2,756	126,946
შემოსვლები	-	-	-	5	463	8	-	9,607	10,083
გასვლები	-	-	-	(4)	(8)	(6)	-	(73)	(91)
შიდა გადაცემა	-	9,392	-	-	-	-	-	(9,392)	-
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	961	125,304	3,201	3,737	478	341	18	2,898	136,938
ცვეთა									
2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	-	7,455	278	1,328	4	142	13	-	9,220
ცვეთა წლის განმავლობაში	-	4,609	136	525	3	66	3	-	5,342
გასვლები	-	(61)	-	(5)	(2)	(5)	-	-	(73)
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	-	12,003	414	1,848	5	203	16	-	14,489
ცვეთა წლის განმავლობაში	-	4,921	136	502	32	61	2	-	5,654
გასვლები	-	-	-	(1)	(4)	(3)	-	-	(8)
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	-	16,924	550	2,349	33	261	18	-	20,135
წმინდა საბალანსო ღირებულება									
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	961	103,909	2,787	1,888	18	136	2	2,756	112,457
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	961	108,380	2,651	1,388	445	80	-	2,898	116,803

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კონკრეტული მილსადენები, შენობა-ნაგებობები და სხვა ძირითადი საშუალებები გამოყენებულია ადგილობრივი ბანკებიდან მიღებული სესხების უზრუნველყოფის საგნის სახით (მე-15 შენიშვნა).

2019 წელს ფაქტობრივი შედეგები შეესაბამება გაუფასურების ტესტირებისთვის გამოყენებულ პროგნოზირებულ ფულად ნაკადებს 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. შესაბამისად, ხელმძღვანელობას არ გამოუვლენია გაუფასურების ნიშნები კომპანიის ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ამ ერთეულისთვის.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

11. იჯარა

ჯგუფი, როგორც მოიჯარე

კომპანიას საიჯარო ხელშეკრულებები აქვს გაფორმებული საოფისე შენობებზე, გაზგასამართ სადგურებზე და ავტოსადგომებზე ერთიდან ხუთ წლამდე ვადით. კომპანიას გარკვეული ტექნიკა 12 თვემდე ვადით აქვს იჯარით აღებული, და აგრეთვე იჯარით აქვს მიღებული დაბალი ღირებულების მქონე საოფისე აღჭურვილობა. კომპანია ამ იჯარებისთვის იყენებს „მოკლევადიანი იჯარის“ და „დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარის“ აღიარებისთვის დაშვებულ გამონაკლისებს. ქვემოთ მოცემულია აქტივის გამოყენების უფლების აღიარებული საბალანსო ღირებულებები:

	მიწა	მილსადენები	შენობა- ნაგებობები	სულ
2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	143	43,870	779	44,792
ცვეთის ხარჯი	(29)	(8,776)	(156)	(8,961)
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	114	35,094	623	35,831

ქვემოთ მოცემულია მოგებაში ან ზარალში აღიარებული თანხები:

	2019
აქტივის გამოყენების უფლების საამორტიზაციო ანარიცხები	8,961
საპროცენტო ხარჯი საიჯარო ვალდებულებებზე	4,397
მოგებაში ან ზარალში აღიარებული მთლიანი თანხა	13,358

2019 წელს იჯარებთან დაკავშირებით კომპანიის ფულადი ნაკადების გადინებამ ჯამში შეადგინა 9,965 ლარი (2018 წ.: 8,010 ლარი).

12. სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანება

	2019	2018
სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანება (მე-7 შენიშვნა).	20,921	14,440
გამოკლებული: მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი (მე-8 შენიშვნა)	(992)	(951)
	19,929	13,489

სავაჭრო დებიტორულ დავალიანებას პროცენტი არ ერიცხება, გამოხატულია ლარში და ჩვეულებრივი სამეურნეო საქმიანობის პირობებში, როგორც წესი, 30-დღიან ვადაში იფარება. მომხმარებლებს მიეცემა 30-დღიანი საშელავათო პერიოდი და მათ მიერ დასაფარი დავალიანება ვადაგადაცილებულად ჩაითვლება, თუ მათი დაფარვა არ მოხდება, სულ მცირე, 91 დღის განმავლობაში.

კომპანიის სავაჭრო დებიტორული დავალიანების ფინანსური აქტივების საკრედიტო ხარისხის ანალიზი ასე გამოიყურება:

	სულ	<30 დღე	ვადაგადაცილებული			
31 დეკემბერი, 2019 წ.			30-60 დღე	60-90 დღე	90-180 დღე	
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დონე	4.74%	0.26%	1.50%	30.23%	100%	
დეფოლტის დროს მოსალოდნელი მთლიანი საბალანსო ღირებულება						
სულ	20,921	19,293	666	43	919	
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	(992)	(50)	(10)	(13)	(919)	

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

12. სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანება (გაგრძელება)

31 დეკემბერი, 2018 წ.	სულ	<30 დღე	ვადაგადაცილებული		
			30-60 დღე	60-90 დღე	90-180 დღე
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დონე	6.59%	2.74%	0.97%	46.43%	100%
დეფოლტის დროს მოსალოდნელი მთლიანი საბალანსო ღირებულება					
სულ	14,440	9,013	4,754	28	645
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	(951)	(247)	(46)	(13)	(645)

30-60 დღით ვადაგადაცილებული, მაგრამ არა გაუფასურებული სავაჭრო დებიტორული დავალიანების ნაშთი ძირითადად შედგება საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოს - შპს „სოკარ ჯორჯია გაზის“ დავალიანებისგან. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ დებიტორული დავალიანების ამოღებასთან დაკავშირებით რისკები არ აქვს, რადგან შპს „სოკარ ჯორჯია გაზს“ სოკარი აკონტროლებს, რომელსაც, თავის მხრივ, აკონტროლებს აზერბაიჯანის რესპუბლიკა და, ამრიგად, აქვს სუვერენული საკრედიტო რისკი.

13. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები შედგება ბანკში ნაღდი ფულის ნაშთისგან 241 ლარის ოდენობით (2018 წ.: 169 ლარი), რომელიც განთავსებულია უპროცენტო მიმდინარე ანგარიშებზე ქართულ ბანკებში.

14. საკუთარი კაპიტალი

სააქციო კაპიტალი

2019 წლის 31 დეკემბრისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიის საწესდებო კაპიტალი შეადგენს 10,310 ლარს და შედგება 1 აშშ დოლარის ნომინალური ღირებულების მქონე 5,620,842 აქციისგან.

დამატებით შეტანილი კაპიტალი

17,766 ლარის ოდენობის დამატებით შეტანილი კაპიტალი წარმოადგენს საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმო სს „სოკარ ჯორჯია გაზ დისტრიბუშენის“ სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანების გარდაქმნისას წარმოშობილ ზედმეტობას გამოშვებული საწესდებო კაპიტალის ნომინალურ ღირებულებასთან მიმართებით, ხოლო 14,025 ლარი წარმოადგენს 2018 წლის განმავლობაში არასაკონტროლო წილის მფლობელისგან, სს „სოკარ ჯორჯია გაზ დისტრიბუშენისგან“, მიღებული სესხის ტრანშების პირველადი აღიარებისას მათ ნომინალურ ღირებულებასა და სამართლიან ღირებულებას შორის სხვაობას.

ქვემოთ წარმოდგენილია ინფორმაცია კომპანიის მესაკუთრეებისა და ნებადართული, გამოშვებული და სრულად განაღდებული აქციების რაოდენობის შესახებ 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	2019		2018	
	აქციების რაოდენობა	აქციების პროცენტული მაჩვენებელი	აქციების რაოდენობა	აქციების პროცენტული მაჩვენებელი
„Alphard Gas Holding B.V.“	4,531,494	80.62%	4,531,494	80.62%
სს „სოკარ ჯორჯია გაზ დისტრიბუშენი“	769,472	13.69%	769,472	13.69%
შპს „სოკარ ჯორჯია გაზი“	279,884	4.98%	279,884	4.98%
ფიზიკური პირები	39,992	0.71%	39,992	0.71%
სულ	5,620,842	100.00%	5,620,842	100.00%

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

15. სესხები და გადასახდელი ანგარიშები

	ვალუტა	ვადა	2019	ვადა	2018
ქართული კომერციული ბანკი	ლარი	3-აგვ.-2020	10,084	–	–
ქართული კომერციული ბანკი	აშშ დოლარი	5-თებ.-2020	3,536	1-თებ.-2019	5,528
ქართული კომერციული ბანკი	ლარი	10-ივნ.-2020	3,023	7-ივნ.-2019	3,026
სულ მიმდინარე სესხები და გადასახდელი ანგარიშები			16,643		8,554
სს „სოკარ ჯორჯია გაზ დისტრიბუშენი“ (მე-20 შენიშვნა)	ლარი	1-თებ.-2021	67,838	1-თებ.-2021	61,580
სულ გრძელვადიანი სესხები და გადასახდელი ანგარიშები			67,838		61,580
			84,481		70,134

ქართული კომერციულის ბანკებიდან აღებული სესხის მიზანს წარმოადგენს კომპანიის მიმდინარე საოპერაციო და კაპიტალური საქმიანობის დაფინანსება. ამ სესხებზე საპროცენტო ხარჯმა 1,207 ლარი შეადგინა (2018 წ.: 942 ლარი).

2018 წლის 1 თებერვალს კომპანიასა და არასაკონტროლო წილის მფლობელს - საერთო კონტროლს დაქვემდებარებულ საწარმო სს „სოკარ ჯორჯია გაზ დისტრიბუშენს“ შორის გაფორმდა სასესხო ხელშეკრულება 70,000 ლარის მთლიან თანხაზე რამდენიმე ტრანშით. სესხის საპროცენტო განაკვეთი იყო 3%, ხოლო მთლიანი ძირითადი თანხა, დარიცხულ პროცენტთან ერთად, უნდა დაიფაროს 2021 წლის 1 თებერვალს. ხელმძღვანელობის განსჯით, სესხის პირობები საბაზროზე უკეთესია, ამიტომ სესხის თითოეული ტრანში განცალკევებით აღირიცხება და მათი სამართლიანი ღირებულებით აღიარება ხდება საბაზრო საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. 14,025 ლარის სხვაობა სესხის სამართლიან და ნომინალურ ღირებულებებს შორის აისახა დამატებით შეტანილ კაპიტალში. სესხზე დარიცხულმა წლიურმა ეფექტურმა საპროცენტო განაკვეთმა 2019 წელს 13.32% შეადგინა (2018 წ.: 13.32%).

ადგილობრივ ბანკებთან გაფორმებული ზოგიერთი სასესხო ხელშეკრულება კომპანიას ფინანსურ და არაფინანსურ ვალდებულებებს აკისრებს. 2019 და 2018 წლების განმავლობაში კომპანიამ არ შეასრულა რიგი ვალდებულებებისა აღნიშნულ სესხებზე. კომპანიამ მოიპოვა წერილები შესაბამისი ბანკებიდან, რომლითაც ბანკები უარს ამბობდნენ უფლებაზე, მოეთხოვათ ამ ვალდებულებების სესხის ვადის ამოწურვამდე დაფარვა კომპანიის მიერ სესხის პირობების შეუსრულებლობის გამო.

ცვლილება ფინანსური საქმიანობით გამოწვეულ ვალდებულებებში

	2019	2018
1 იანვრის მდგომარეობით	70,134	15,832
ძირითადი თანხის მიღება	18,244	79,871
ძირითადი თანხის დაფარვა	(10,590)	(15,367)
დარიცხული პროცენტი	7,464	6,529
გადახდილი პროცენტი	(1,156)	(2,858)
გადატანა დამატებით შეტანილ კაპიტალში (მე-15 შენიშვნა)	–	(14,025)
ვალუტის კურსის ცვლილებით მიღებული ზარალი	375	152
31 დეკემბრის მდგომარეობით	84,471	70,134

ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯები შედგება შემდეგისგან:

	2019	2018
სესხებისა და გადასახდელი ანგარიშების საპროცენტო ხარჯი	7,464	6,529
საიჯარო ვალდებულებებზე პროცენტის ზრდა (მე-11 შენიშვნა)	4,397	–
	11,861	6,529

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

16. სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანება

	2019	2018
ბუნებრივი გაზის შესყიდვასა და ტრანსპორტირებასთან დაკავშირებული კრედიტორული დავალიანება (ა)	26,119	32,042
ტექნიკური მხარდაჭერისა და მართვის მომსახურებებთან დაკავშირებული კრედიტორული დავალიანება (მე-20 შენიშვნა)	16,638	8,796
მშენებლობასთან დაკავშირებული მოკლევადიანი ვალდებულებები (ბ)	2,595	4,283
სხვა კრედიტორული დავალიანება	6,431	9,929
	51,783	55,050

(ა) ბუნებრივი გაზის შესყიდვასა და ტრანსპორტირებასთან დაკავშირებული კრედიტორული დავალიანება

ზემოთ მოცემული ფინანსური ვალდებულებების სახელშეკრულებო პირობები:

- ▶ სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანება, ძირითადად, ლარშია გამოხატული.
- ▶ სავაჭრო კრედიტორული დავალიანების უდიდესი ნაწილი არის საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოების მიმართ. ამ კრედიტორული დავალიანების მნიშვნელოვანი ნაწილი ვადაგადაცილებულია. სავაჭრო კრედიტორული დავალიანების ვადაგადაცილებაში დატოვება მშობელი კომპანიისთვის წარმოადგენს კომპანიის დაფინანსების ერთ-ერთ მექანიზმს.

(ბ) მშენებლობასთან დაკავშირებული მოკლევადიანი ვალდებულებები

მშენებლობის მოკლევადიანი ვალდებულებები დაკავშირებულია ახალი გაზომარაგების ქსელის გაყვანასთან და ახალი მომხმარებლების გაზიფიკაციის სანაცვლოდ შესაბამისი კონტრაქტორი კომპანიებისთვის გადასახდელ თანხებთან.

17. სახელმწიფო გრანტები

	2019	2018
1 იანვრის მდგომარეობით	3,432	3,595
აღიარებული მოგებაში ან ზარალში	(163)	(163)
31 დეკემბრის მდგომარეობით	3,269	3,432
მიმდინარე	163	163
გრძელვადიანი	3,106	3,269
სულ სახელმწიფო გრანტები	3,269	3,432

სახელმწიფო გრანტები კომპანიამ მიიღო არაფულადი აქტივების, როგორცაა ბუნებრივი გაზის მილსადენები და სხვა აღჭურვილობა, გადმოცემის სახით. კომპანია აფასებს აქტივების სამართლიან ღირებულებას და აქტივებს და გრანტებს ამ სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხავს. მიღებული აქტივების სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად კომპანია დამოუკიდებელ შემფასებელს ქირაობს. 2019 და 2018 წლებში კომპანიამ დააკმაყოფილა გრანტების ყველა პირობა.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

18. ფინანსური ინსტრუმენტები და რისკის მართვა

მიმოხილვა

კომპანიის ძირითადი ფინანსური ვალდებულებები შედგება სესხებისა და გადასახდელი ანგარიშებისგან და ასევე სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანებისგან. ამ ფინანსური ვალდებულებების ძირითადი მიზანია კომპანიის ოპერაციების დაფინანსება. კომპანიის ძირითადი ფინანსური აქტივები მოიცავს სავაჭრო და სხვა დებიტორულ დავალიანებასა და ფულად სახსრებს.

კომპანიის საქმიანობისთვის დამახასიათებელი ძირითადი რისკებია საკრედიტო, ლიკვიდურობის და საბაზრო რისკები.

კომპანია მიეკუთვნება კომპანიების დიდ ჯგუფს, რომელსაც „სოკარი“ აკონტროლებს. ფინანსური რისკების უმეტესობაზე ზედამხედველობასა და კონტროლს ახორციელებს „სოკარი“ რეგიონების და ქვეყნების დონეზე. კომპანიის ხელმძღვანელობის მიერ ფინანსური რისკის მართვის მიზანია კომპანიის ყოველდღიური ოპერაციების შესრულების უზრუნველყოფა, ოპერაციებიდან საკმარისი ნაღდი ფულის მიღება, რომ დააფინანსოს საოპერაციო და მიმდინარე კაპიტალური დანახარჯები და სასესხო ვალდებულებები მესამე მხარეების მიმართ.

(ა) საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ მომწოდებელი ვერ შეასრულებს ფინანსური ინსტრუმენტით ან მომხმარებელთან გაფორმებული ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ვალდებულებებს და ამით კომპანიას ფინანსური ზარალი მიადგება. კომპანიას საკრედიტო რისკი აქვს საოპერაციო საქმიანობის (ძირითადად სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანება) და ფინანსური საქმიანობის ნაწილში, მათ შორის, ბანკებსა და სხვა ფინანსურ ინსტიტუტებში განთავსებული ანგარიშებიდან გამომდინარე.

სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანების ნაშთები შედგება იმ მომხმარებლებისგან მისაღები დავალიანებისგან, რომლებსაც კომპანია ამარაგებს ბუნებრივი გაზით. კომპანია საკრედიტო რისკის მართვას ახორციელებს იმ მომხმარებელთა ქსელიდან დროული გათიშვით, რომლებიც არ იხდიან ელექტროენერგიის დავალიანებას, მაგრამ კომპანიის მომხმარებელთა რაოდენობის და მათი გეოგრაფიული განაწილების გათვალისწინებით, შესაძლებელია იმის დაშვება, რომ ყველა არგადამხდელი მომხმარებელი არ იქნება დროულად გათიშული. ხელმძღვანელობამ შეიმუშავა კონსერვატიული დარეზერვების პოლიტიკა, რომელიც ნებისმიერი პრობლემური მომხმარებლის დროული იდენტიფიცირებისა და ადეკვატური დარეზერვების საშუალებას იძლევა. მიუხედავად იმისა, რომ დებიტორული დავალიანების ამოღებაზე მოქმედებს ეკონომიკური ფაქტორები, ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ კომპანიას არ ემუქრება გადაუხდელობასთან დაკავშირებული მნიშვნელოვანი რისკი, რომელიც გადააჭარბებს დადგენილ რეზერვებს.

ხელმძღვანელობა საკრედიტო რისკს აკონტროლებს ნაღდი ფულის განთავსებით საქართველოს უმაღლესი რეიტინგის მქონე ბანკებში, რომლებსაც კომპანიასთან უწყვეტი საქმიანი ურთიერთობა აკავშირებთ.

ანგარიშგების თარიღისთვის საკრედიტო რისკის მთლიანი მოცულობა იყო:

	საბალანსო ღირებულება	
	2019	2018
სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანება (მე-12 შენიშვნა).	19,929	13,489
ნაღდი ფულის ნაშთი ბანკში (მე-13 შენიშვნა)	241	169
	20,170	13,658

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

18. ფინანსური ინსტრუმენტები და რისკის მართვა (გაგრძელება)

(ბ) ლიკვიდურობის რისკი

ლიკვიდურობის რისკი არის რისკი იმისა, რომ კომპანიას გაუჭირდება ფინანსური ვალდებულებების შესრულება, რაც გულისხმობს მათ დაფარვას ფულადი სახსრებით ან სხვა რომელიმე ფინანსური აქტივით. ლიკვიდურობის მართვის მიმართ კომპანიის მიდგომა შეძლებისდაგვარად იმის უზრუნველყოფა, რომ ყოველთვის ჰქონდეს ვადამოსული ვალდებულებების დაფარვისთვის საკმარისი ლიკვიდურობა როგორც ნორმალურ, ისე სტრესულ პირობებში, დაუშვებელი დანაკარგების განცდისა და კომპანიის რეპუტაციისთვის საფრთხის შექმნის გარეშე.

ლიკვიდურობის რისკის გონივრული მართვა გულისხმობს საკმარისი რაოდენობის ფულადი სახსრების შენარჩუნებას და დაფინანსების ხელმისაწვდომობას საკმარისი საკრედიტო თანხების საშუალებით. კომპანიას მიმდინარე ვალდებულებების მნიშვნელოვანი ნაწილი დაკავშირებული მხარეების მიმართ აქვს. შესაბამისად, ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ეს ანიჭებს კომპანიას საკმარის მოქნილობას ვალდებულებების დაფარვის ვადებთან მიმართებით, რაც მომავალში აუცილებელია ბიზნესის საკმარისი ლიკვიდურობის უზრუნველსაყოფად.

ქვემოთ მოცემულია ფინანსური ვალდებულებების არადისკონტირებული სახელშეკრულებო ვადები, პროცენტის სავარაუდო გადახდების ჩათვლით. ფულადი ნაკადების ვადები და თანხები, სავარაუდოდ, არ იქნება განსხვავებული ვადიანობის ანალიზში აღწერილისგან. ლიკვიდურობის შესახებ დამატებითი ინფორმაცია მოცემულია მე-3 შენიშვნაში.

31 დეკემბერი, 2019 წ.	საბალანსო ღირებულება	სახელშეკ- რულებო ფულადი ნაკადები	მოთხოვ- ნამდე	1 წელზე ნაკლები	1-დან 5 წლამდე
ფინანსური ვალდებულებები					
სესხები და გადასახდელი ანგარიშები (მე-15 შენიშვნა)	84,481	93,717	–	17,463	76,254
სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანება (მე-16 შენიშვნა)	51,783	51,783	–	51,883	–
	136,264	145,500	–	69,246	76,254

31 დეკემბერი, 2018 წ.	საბალანსო ღირებულება	სახელშეკ- რულებო ფულადი ნაკადები	მოთხოვ- ნამდე	1 წელზე ნაკლები	1-დან 5 წლამდე
ფინანსური ვალდებულებები					
სესხები და გადასახდელი ანგარიშები (მე-15 შენიშვნა)	70,134	83,142	–	8,758	74,384
სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანება (მე-16 შენიშვნა)	55,050	55,050	–	55,050	–
	125,184	138,192	–	63,808	74,384

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

18. ფინანსური ინსტრუმენტები და რისკის მართვა (გაგრძელება)

(გ) საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის მომავალი ფულადი ნაკადების სამართლიანი ღირებულება ცვალებადი იქნება საბაზრო ფასების მერყეობის გამო. საბაზრო ფასები ორი ტიპის რისკს შეიცავს: საპროცენტო განაკვეთის რისკსა და სავალუტო რისკს. საპროცენტო განაკვეთის რისკი კომპანიას არ ემუქრება, ვინაიდან, 2019 წლისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიის ყველა სესხსა და გადასახდელ ანგარიშს ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთი აქვს. ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებზეც საბაზრო რისკი მოქმედებს, მოიცავს სესხებსა და გადასახდელ ანგარიშებს, სავაჭრო კრედიტორულ დავალიანებას და მიმდინარე ანგარიშებს ბანკებში. ქვემოთ წარმოდგენილი მგრძნობელობის ანალიზები მოცემულია 2018 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

კომპანიას აქვს ღია სავალუტო პოზიცია, რომელზეც ზეგავლენას ახდენს ბაზრის ზოგადი და კონკრეტული ცვლილებები. სავალუტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულება ან სამომავლო ფულადი ნაკადები ცვალებადი იქნება სავალუტო კურსის მერყეობის გამო. კომპანიისთვის დამახასიათებელი სავალუტო რისკი, ძირითადად, უკავშირდება უცხოურ ვალუტაში გამოხატულ ფინანსურ ვალდებულებებს. კომპანია არ ახდენს გაცვლითი კურსის რისკის წინააღმდეგ ჰეჯირებას.

სავალუტო რისკის მოცულობა

31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიას შემდეგი სავალუტო რისკები ჰქონდა:

	აშშ დოლარში გამოხატული	
	2019	2018
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	5	10
სესხები და გადასახდელი ანგარიშები	(3,536)	(5,528)
სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანება	(82)	(77)
რისკის ნეტო ოდენობა	(3,613)	(5,595)

სავალუტო რისკის მიმართ მგრძნობელობა

ქვემოთ მოცემულ ცხრილებში ასახულია მგრძნობელობა აშშ დოლარში საპროცენტო განაკვეთის შესაძლო გონივრული ცვლილების მიმართ, როდესაც ყველა დანარჩენი ცვლადი მუდმივია. კომპანიის ზარალი გადასახადით დაბეგვრამდე გამოწვეულია ცვლილებებით ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიან ღირებულებებში. კომპანიის ყველა დანარჩენ ვალუტასთან დაკავშირებული რისკები არ არის არსებითი.

	31 დეკემბერი, 2019 წ.		31 დეკემბერი, 2018 წ.	
	გამყარება	გაუფასურება	გამყარება	გაუფასურება
აშშ დოლარი (11%/-11%-იანი ცვლილება)	(401)	401	(615)	615

(დ) სამართლიანი ღირებულებები

სამართლიანი ღირებულების შეფასება ხორციელდება იმ თანხის მიახლოებით დასადგენად, რომელზეც შეიძლება გაიცვალოს ფინანსური ინსტრუმენტი მხარეებს შორის გაშლილი ხელის მანძილის პრინციპით შემდგარი გარიგების დროს. კომპანიის ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება უახლოვდება მათ საბალანსო ღირებულებას მათი მოკლევადიანი ხასიათის გამო. ყველა ფინანსური აქტივი და ფინანსური ვალდებულება, რომელთა სამართლიანი ღირებულებებიც ცნობილია, სამართლიანი ღირებულებების იერარქიაში მე-3 დონით ფასდება, გარდა ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტებისა, რომლებიც 1-ლი დონით არის შეფასებული.

(ე) კაპიტალის მართვა

კომპანიას არ აქვს ფორმალიზებული კაპიტალის მართვის პოლიტიკა. კაპიტალის მართვასთან მიმართებაში მის ზოგად მიზანს წარმოადგენს დადებითი პოზიციის მიღწევა კაპიტალის ნაწილში საშუალო ვადაში (1-დან 3 წლამდე).

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

19. პირობითი ვალდებულებები

(ა) საგადასახადო პირობითი ვალდებულებები

კომპანიას აქვს დარიცხული ანარიცხები, რომელიც დაფუძნებულია ხელმძღვანელობის შეძლებისდაგვარად ზუსტ შეფასებებზე. საქართველოს საგადასახადო და საბაჟო კანონმდებლობა ექვემდებარება სხვადასხვაგვარ ინტერპრეტაციებს, და შესაძლოა ხშირი იყოს ცვლილებები. ხელმძღვანელობის მიერ გარიგებებთან და საქმიანობასთან დაკავშირებული კანონმდებლობის ინტერპრეტაციები შეიძლება ექვემდებარებოდეს დააყენონ შესაბამისმა სახელმწიფო ორგანოებმა. ამის გამო კომპანიას შეიძლება დაეკისროს დამატებითი გადასახადები, ჯარიმები და საურავები.

ანგარიშგების თითოეული თარიღისთვის ხელმძღვანელობა აფასებს თავის საგადასახადო პოზიციას და განიხილავს იმ გარიგებებს, რომლებიც შეიძლება ექვემდებარებოდეს დააყენონ საქართველოს შემოსავლების სამსახურმა. როდესაც ამის ალბათობა მაღალია, კომპანია ქმნის შესაბამის ანარიცხებს. ხელმძღვანელობის შეფასებით, საგადასახადო რისკი, რომელიც არ აკმაყოფილებდა ანარიცხების შექმნისთვის საჭირო კრიტერიუმებს, 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის არ არის არსებითი.

(ბ) იჯარა – კომპანია, როგორც მიიჯარე

კომპანიას ოფისი და მილსადენები იჯარით აქვს გადაცემული საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოსთვის - შპს „სოკარ ჯორჯია გაზი“. ხელშეკრულებები იჯარის ერთწლიან ვადაზეა გაფორმებული. 2019 წლისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, შეუქცევად საოპერაციო იჯარებზე მისაღები მინიმალური სამომავლო იჯარა შეადგენდა 397 ლარს.

20. გარიგებები დაკავშირებულ მხარეებთან

(ა) გარიგებები ხელმძღვანელობასთან

2019 და 2018 წლებში კომპანიის უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა სამი პირისგან შედგებოდა. 2019 წელს მათ მიერ მიღებული ანაზღაურების ჯამი 260 ლარს შეადგენდა (2018 წ.: 606 ლარი) და მოიცავდა ხელფასებსა და თანამშრომელთა სხვა სარგებელს.

(ბ) ყიდვა-გაყიდვის ოპერაციები საერთო კონტროლს დაქვემდებარებულ პირებთან

	2019	2018	მისაღები/(გასაცემი) თანხები	
			დაკავშირებული მხარეებისგან მისაღები/(დაკავშირებული მხარეებისთვის გადასახდელი) თანხები 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის	დაკავშირებული მხარეებისგან მისაღები/(დაკავშირებული მხარეებისთვის გადასახდელი) თანხები 2018 წლის 31 დეკემბრისთვის
გაყიდვები				
შპს „სოკარ ჯორჯია გაზი“	51,803	35,462	18,460	12,087
	51,803	35,462	18,460	12,087
ბუნებრივი გაზის შესყიდვა				
შპს „სოკარ გაზ ექსპორტ-იმპორტი“	5,843	7,156	(6,104)	(11,927)
შპს „სოკარ ჯორჯია გაზი“	–	1,917	(9,859)	(19,859)
	5,843	9,073	(15,963)	(31,786)

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

	2019	2018	მისაღები/(გასაცემი) თანხები	
			დაკავშირებული მხარეებისგან მისაღები/(დაკავშირებული მხარეებისთვის გადასახდელი) თანხები 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის	დაკავშირებული მხარეებისგან მისაღები/(დაკავშირებული მხარეებისთვის გადასახდელი) თანხები 2018 წლის 31 დეკემბრისთვის
მომსახურების შესყიდვა და სხვა (შესულია სხვა საოპერაციო ხარჯებში)				
აზერბაიჯანის რესპუბლიკის ნავთობის სახიომწიფო აომპანიის შპს „სოკარ ჯორჯია პეტროლეუმი“	–	183	(20)	(19)
შპს „სოკარ ენერჯი ჯორჯია“	–	70	(29)	(31)
შპს „სოკარ ენერჯი ჯორჯია“	158	158	(16)	–
შპს „სოკარ ჯორჯია გაზი“	11,762	16,540	(17,492)	(12,675)
სს „სოკარ ჯორჯია გაზ დისტრიბუშენი“	347	2,849	(2,255)	(1,688)
	12,267	19,800	(19,812)	(14,413)
ფასს 16-ის მიხედვით აღრიცხული იჯარები (კომპანია, როგორც მოიჯარე)				
შპს „სოკარ ჯორჯია გაზი“	27,212	34,015	(30,196)	(34,015)
სს „სოკარ ჯორჯია გაზ დისტრიბუშენი“	7,801	9,751	(8,180)	(9,751)
აზერბაიჯანის რესპუბლიკის ნავთობის სახელმწიფო კომპანიის წარმომადგენელი საქართველოში	623	779	(654)	(779)
	35,636	44,545	(39,030)	(44,545)
ძირითადი საშუალებების შეძენა				
შპს „სოკარ ჯორჯია გაზი“	2,319	2,989	(57)	(1,682)
	2,319	2,989	(57)	(1,682)
(iv) საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოებისგან მიღებული სესხები და გადასახდელი ანგარიშები				
	2019 წელს დარიცხული საპროცენტო ხარჯი	2018 წელს დარიცხული საპროცენტო ხარჯი	დაკავშირებული მხარეებისთვის გადასახდელი თანხები 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის	დაკავშირებული მხარეებისთვის გადასახდელი თანხები 2018 წლის 31 დეკემბრისთვის
სს „სოკარ ჯორჯია გაზ დისტრიბუშენი“	6,257	5,587	(67,838)	(61,580)
	6,257	5,587	(67,838)	(61,580)

21. აუდიტორის საზღაური

2019 წელს კომპანიის ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის გასამრჯელო (დღგ-ის გარეშე) იყო 22 ლარი (2018 წ.: 28 ლარი).

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

22. ცვეთა და ამორტიზაცია

	2019	2018
ძირითად საშუალებებზე დარიცხული ცვეთა (მე-10 შენიშვნა)	5,654	5,342
აქტივის გამოყენების უფლებაზე დარიცხული ცვეთა (მე-11 შენიშვნა)	8,961	–
ცვეთა და ამორტიზაცია, სულ	14,615	5,342

23. ანგარიშგების თარიღის შემდგომი მოვლენები

COVID-19

კორონავირუსის (COVID-19) პანდემიის დროებითი ხასიათის გამო, ბევრმა ქვეყანამ, მათ შორის საქართველომაც, შემოიღო საკარანტინო ზომები, რომლებმაც მნიშვნელოვანი გავლენა იქონია ბაზრის მონაწილეების ბიზნესსაქმიანობის დონესა და მასშტაბზე. მოსალოდნელია, რომ როგორც თვითონ პანდემიამ, ისე მისი შედეგების მინიმიზაციის ზომებმა გავლენა მოახდინოს სხვადასხვა სფეროში მოქმედი კომპანიების საქმიანობაზე. კომპანია პანდემიას განიხილავს საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომ არამაკორექტირებელ მოვლენად, რომლის რაოდენობრივი ეფექტის გავლენის სარწმუნოდ შეფასება ამ ეტაპზე შეუძლებელია.

2020 წელს დასაფარი სესხები

2019 წლის 31 დეკემბრის შემდეგ კომპანიამ ერთი წლით, 2021 წლის თებერვლამდე, აგვისტომდე და დეკემბრამდე, გადაავადა ქართული კომერციული ბანკებისგან მიღებული სესხების დაფარვის თარიღი, რომელთა ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის 16,643 ლარს შეადგენდა.

მმართველობითი ანგარიშგება

სს „საქორგგაზი“

სარჩევი

1. საქმიანობის მიმოხილვა	3
2. ინფორმაცია კომპანიის ფილიალების საქმიანობის შესახებ	4
3. სამოქმედო ბაზრები და კონკურენტების ანალიზი	4
4. 2019 წლის მნიშვნელოვანი მოვლენები	6
5. კომპანიის განვითარების გეგმები	6
6. ინვესტიციები ბუნებრივი გაზის განაწილების სფეროში	6
7. კომპანიის ძირითადი ფინანსური და არაფინანსური მაჩვენებლები	7
8. კორპორატიული სოციალური პასუხისმგებლობა	10
9. ძირითადი რისკები და გაურკვევლობები	11
10. ძირითადი მაკროეკონომიკური ფაქტორები	12
11. კვლევისა და განვითარების სფეროში ჩატარებული ღონისძიებების მიმოხილვა ...	13
12. მარკეტინგული სტრატეგია და საზოგადოებასთან ურთიერთობა	15
13. გამოყენებული მასალები	16

საქმიანობის მიმოხილვა

აზერბაიჯანის რესპუბლიკის სახელმწიფო ნავთობკომპანია (SOCAR), საქართველოს ნავთობისა და ბუნებრივი გაზის სექტორში 2006 წლიდან საქმიანობს.

საქართველოში კომპანია „SOCAR“-ის აფილირებული კომპანიები გაზის სექტორში არიან შპს „სოკარ ჯორჯია გაზი“, სს „სოკარ ჯორჯია გაზ დისტრიბუშენი“ და სს „საქორგაზი“, შემდგომში ერთობლივად წოდებული - „სოკარ გაზი“-ს ჯგუფი.

სს „საქორგაზი“-ს ძირითადი საქმიანობაა ბუნებრივი გაზის განაწილება და მიწოდება სოციალურ და კომერციულ აბონენტებზე. სს „საქორგაზის“ სალიცენზიო არეალი ფარავს იმერეთს, ქართლს, კახეთს. გარდა ამისა, კომპანია ახორციელებს ბუნებრივი გაზის გამანაწილებელი ქსელების მშენებლობას, რეაბილიტაციას, ექსპლუატაციას და აბონენტების გაზიფიცირებას.

სს „საქორგაზი“ სააქციო საზოგადოებად დარეგისტრირდა 1996 წელს. 2013 წელს სს „საქორგაზმა“ შეირჩა 10 მსხვილი გაზგამანაწილებელი ლიცენზიანტი კომპანია: სს „გორიგაზი“, სს „ბოლნისიგაზი“, სს „ქუთაისიგაზი“, შპს „სამტრედიაგაზი“, შპს „ბორჯომიგაზი“, სს თეთრიწყაროგაზი“, სს „რუსთავეგაზი“, შპს „ვანიგაზი“, სს „კასპიგაზი“ და შპს „თერჯოლის ბუნებრივი აირი“. სემკის 2013 წლის 18 დეკემბრის გადაწყვეტილებით ბუნებრივი გაზის განაწილების ლიცენზია გაიცა სს „საქორგაზზე“, ხოლო მასზე, როგორც სამართალმემკვიდრეზე, გავრცელდა შერწყმული კომპანიებისთვის დადგენილი განაწილების ტარიფები. ამჟამად სს „საქორგაზი“ ერთ-ერთი ყველაზე მსხვილი ბუნებრივი გაზის განაწილების ლიცენზიანტია საქართველოში.

კომპანიის აქციების 80.62%-ის მფლობელია Alphard Gas Holdings B.V რომელიც თავის მხრივ კონტროლდება Cooperatief Menkent UA-ის მიერ და რომელიც რეგისტრირებულია ნიდერლანდების სამეფოში, ხოლო საბოლოო მფლობელი არის SOCAR-ი.

სს „საქორგაზი“ 2014 წლიდან ფლობს ხარისხის სერტიფიკატს ISO 9001:2008, 2017 წელს კი კომპანიამ გაიარა რესერტიფიკაცია ახალი სტანდარტით და მიიღო ხარისხის მართვის სერტიფიკატი ISO 9001:2015.

დღეისათვის კომპანია ცენტრალიზებული სტრუქტურით არის წარმოდგენილი. კომპანიას მართავს დირექტორი, რომელსაც ჰყავს ორი მოადგილე ფინანსურ და ტექნიკურ საკითხებში. „დავალების“ და „ტექნიკური მომსახურების“ ხელშეკრულებების ფარგლებში, შპს „სოკარ ჯორჯია გაზი“ ახორციელებს სს „საქორგაზის“ სალიცენზიო არეალში გაზიფიცირებას და სს „საქორგაზის“ მომხმარებლებს უზრუნველყოფს ყველა შესაბამისი სერვისით. ამ ხელშეკრულების საშუალებით კომპანია აღწევს მასშტაბის ეკონომიურობას, პროცესების ოპტიმიზაციას და ამარტივებს ქსელის მომსახურებას, რაც ერთი მხრივ, მოსახერხებელია აბონენტებისთვის ოპერატიულობის თვალსაზრისით, ხოლო მეორე მხრივ - კომპანიის ფინანსური და საოპერაციო ეფექტურობისთვის.

ინფორმაცია კომპანიის ფილიალების საქმიანობის შესახებ

2019 წლის განმავლობაში შპს „სოკარ ჯორჯია გაზის“ და სს „საქორგაზის“ ქსელზე ჯამურად მიერთდა დაახლოებით 44 000 ახალი აბონენტი. დღეისათვის, „სოკარ გაზის“ კომპანიები საქართველოს მასშტაბით ბუნებრივი გაზით დაახლოებით 738 000 აბონენტს უზრუნველყოფს. მომხმარებლებს ემსახურება 44 სერვისცენტრი 5 რეგიონში.

კლიენტთა მომსახურების გაუმჯობესების მიზნით, 2013 წელს, შპს „სოკარ ჯორჯია გაზში“ შეიქმნა ქოლ-ცენტრი, რომელიც ასევე ემსახურება სს „საქორგაზის“ ქსელის აბონენტებსაც. ცენტრი მუშაობს 24-საათიან რეჟიმში, იღებს ზარებს საქართველოს ყველა რეგიონიდან სხვადასხვა ტექნიკურ და კომერციულ საკითხებთან დაკავშირებით. ასევე, ქოლ-ცენტრის ოპერატორები რეგულარულად ურეკავენ ახალ აბონენტებს და ატარებენ კლიენტთა კმაყოფილების კვლევას. მომავალში იგეგმება კლიენტთა მომსახურების მეთოდოლოგიის დახვეწა და გაფართოება. 2015 წლიდან, სატელეფონო მომსახურების გარდა, კომპანიამ დაიწყო კლიენტთა მომსახურება ელექტრონული ფოსტით და სოციალური მედიის საშუალებით.

სამოქმედო ბაზრები და კონკურენტების ანალიზი

შენიშვნა: ამ ქვეთავში წარმოდგენილი მონაცემები სრულად ეყრდნობა საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის (შემდგომში სემეკის) 2019 წლის ანგარიშს.

2019 წელს, ბუნებრივი გაზი, 2018 წლის მსგავსად, კვლავ რჩება ენერგიაზე საბოლოო მოთხოვნის დაკმაყოფილების უმთავრეს წყაროდ. საქართველოს ენერგეტიკული ბალანსის თანახმად, ენერგიის ჯამურ მოხმარებაში ბუნებრივი გაზის წილმა 34.5% შეადგინა.

2019 წელს ქვეყანაში ბუნებრივ გაზზე მოთხოვნა გაიზარდა 15%-ით და 2.5 მლრდ კუბ.მ შეადგინა. საყოფაცხოვრებო მიზნებისთვის ბუნებრივი გაზის მოხმარებამ 2019 წელს 983 მლნ კუბ.მ შეადგინა, არასაყოფაცხოვრებო მიზნებისთვის მოხმარებამ კი – 1,519 მლნ. კუბ.მ. 2019 წლის ბოლოს ბუნებრივი გაზის გამანაწილებელ ქსელზე არსებული აბონენტების საერთო რაოდენობამ 1,308,614 შეადგინა, საიდანაც დაახლოებით 275 000 აბონენტი სს „საქორგაზს“ ეკუთვნის.

ბუნებრივ გაზზე საქართველოს მოთხოვნის 99.8% დაკმაყოფილდა იმპორტით, ხოლო დარჩენილი 0.2% - ადგილობრივი მოპოვებით. საქართველოსთვის ბუნებრივი გაზის მიწოდების უმთავრეს წყაროდ კვლავ რჩება აზერბაიჯანის რესპუბლიკა (93%).

ბუნებრივი გაზის ბაზარი მოიცავს ბუნებრივი გაზის საცალო და საბითუმო ბაზრებს. საქართველოში არ არსებობს ბუნებრივი გაზის ორგანიზებული ბაზარი, რის გამოც ბუნებრივი გაზის ყიდვა-გაყიდვა საბითუმო ბაზარზე ხდება მხოლოდ ორმხრივი ხელშეკრულებების მეშვეობით. მიმწოდებლები ახორციელებენ ბუნებრივი გაზის იმპორტს (ან მცირე ოდენობით მოპოვებული ბუნებრივი გაზის შესყიდვას) და მის გადაყიდვას სხვა მიმწოდებლებზე, ხოლო საცალო დონეზე მიმწოდებლები უშუალოდ აწვდიან საბოლოო მომხმარებლებს. აღნიშნული არ გამორიცხავს ერთი მიმწოდებლის აქტივობას ბაზრის ორივე დონეზე.

როგორც საბითუმო, ასევე საცალო ბაზარზე დომინირებული მდგომარეობა კვლავ „სოკართან“ დაკავშირებულ კომპანიებს აქვთ.

საბოლოო მომხმარებლებთან ბუნებრივი გაზის ფიზიკურად მიტანას უზრუნველყოფენ ბუნებრივი გაზის ტრანსპორტირებისა და განაწილების ლიცენზიატები.

კონკურენცია ბაზარზე და შესვლის ბარიერები

ბუნებრივი გაზის განაწილების საქმიანობა წარმოადგენს ბუნებრივ მონოპოლიას და სრულად ექვემდებარება კომისიის სატარიფო და სალიცენზიო რეგულირებას. მარეგულირებელი ორგანო (სემეკი) გასცემს შესაბამის ლიცენზიას. ლიცენზია გაიცემა უვადოდ, მის მოსაპოვებლად კომპანია ვალდებულია აკმაყოფილებდეს შესაბამის კრიტერიუმებს. კერძოდ, ლიცენზიის მისაღებად მაძიებელმა კომისიაში უნდა წარადგინოს სალიცენზიო განაცხადი, რომელსაც თან უნდა ერთოდეს „ელექტროენერგეტიკისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონის 25-ე მუხლითა და კომისიის 2008 წლის 18 სექტემბრის №23 დადგენილებით დამტკიცებული ლიცენზირების წესების მე-5 მუხლით განსაზღვრული დოკუმენტაცია:

- წარმოების საშუალებების ფლობის დამადასტურებელი დოკუმენტები
- წარმოების საშუალებების ექსპლუატაციაში მიღების დამადასტურებელი დოკუმენტები.
- ძირითად საშუალებათა ჩამონათვალი და საწარმოს შეფასების (აუდიტის) დასკვნა
- გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსით გათვალისწინებული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება.
- საქართველოს ელექტრულ ან ბუნებრივი გაზის ქსელში ჩართვის ტექნიკური პირობა.
- მოთხოვნილი ლიცენზიის შესაბამისი ბუნებრივი გაზის ქსელის სქემა.

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საქართველოში ოპერირებდა 25 განაწილების ლიცენზიატი. მათ შორის სამი მსხვილი ლიცენზიატია (შპს „თბილისი-ენერჯი“, შპს „სოკარ ჯორჯია გაზი“, სს „საქორგაზი“), რომლებმაც გაანაწილეს მთლიანი განაწილებული გაზის 89%;

2019 წელს ბუნებრივი გაზის ბაზარზე საქმიანობას ახორციელებდა 36 მიმწოდებელი; საქართველოს ბაზარზე ხელმისაწვდომი ბუნებრივი გაზით საბითუმო დონეზე ვაჭრობა განახორციელა ათმა მიმწოდებელმა, რომელთა შორის სამი უმსხვილესი მიმწოდებლის წილი 94%-ს შეადგენდა;

2019 წლის მნიშვნელოვანი მოვლენები

ტარიფის ცვლილება

2019 წელს სს „საქორგგაზის“ აბონენტებისთვის მოქმედებდა შემდეგი ტარიფები: მიწოდების - 29.546 თეთრი/მ3, განაწილების - 25.246 თეთრი/მ3 და მოხმარების ტარიფი - 56.999 თეთრი/მ3.

2019 წლის განმავლობაში სემეკის სატარიფო მეთოდოლოგიაში განხორციელდა ცვლილება, რომლის მიზანი იყო სამწლიანი სატარიფო რეგულირების პერიოდის შემოღება. შესაბამისად, 2020 წლიდან მარეგულირებელი კომისია ბუნებრივი გაზის განაწილების/გატარების და ტრანსპორტირების ტარიფებს სამწლიანი პერიოდისათვის დაადგენს.

2019 წლის 17 ივლისს სს „საქორგგაზმა“ სემეკში წარადგინა სატარიფო განაცხადი, რის საფუძველზეც კომისიამ დადგინდა დროებითი ტარიფი სს „საქორგგაზის“ აბონენტებისთვის: 29.508 თეთრი/მ3, განაწილების - 25.246 თეთრი/მ3 და მოხმარების ტარიფი - 56.990 თეთრი/მ3. დროებითი ტარიფები ძალაში შევიდა 2020 წლის 1 იანვარს და იმოქმედებს 2020 წლის 1 ივლისამდე, ხოლო 2020 წელს დადგინდება ახალი ტარიფი, რომელიც იმოქმედებს 1 ივლისიდან 2022 წლის ბოლომდე.

კომპანიის განვითარების გეგმები

2018 წლიდან კომპანიის ძირითადი სტრატეგია მიმართულია ევროასოცირების ხელშეკრულების პირობების შესრულებისკენ და სამოქმედო გეგმა გაწერილია მათი ღირებულების შესაბამისად.

ამჟამად მიმდინარეობს ევროკავშირის და ევროპარლამენტის 2009 წლის გადაწყვეტილების „გაზის მიწოდების საერთო პრინციპების“ დანერგვის შესახებ პროგრამის ეტაპობრივი განხორციელება, რომელსაც ეწოდება „მესამე ენერგეტიკული პაკეტი“. კერძოდ, ევროკავშირთან ასოცირების ხელშეკრულების ხელმოწერით და ენერგეტიკულ გაერთიანებაში გაწევრიანებით საქართველომ აიღო ვალდებულება, განახორციელოს რეფორმები ენერგეტიკის სექტორში და საფუძველი ჩაუყაროს ევროპულ ენერგეტიკულ ბაზართან დაახლოებას.

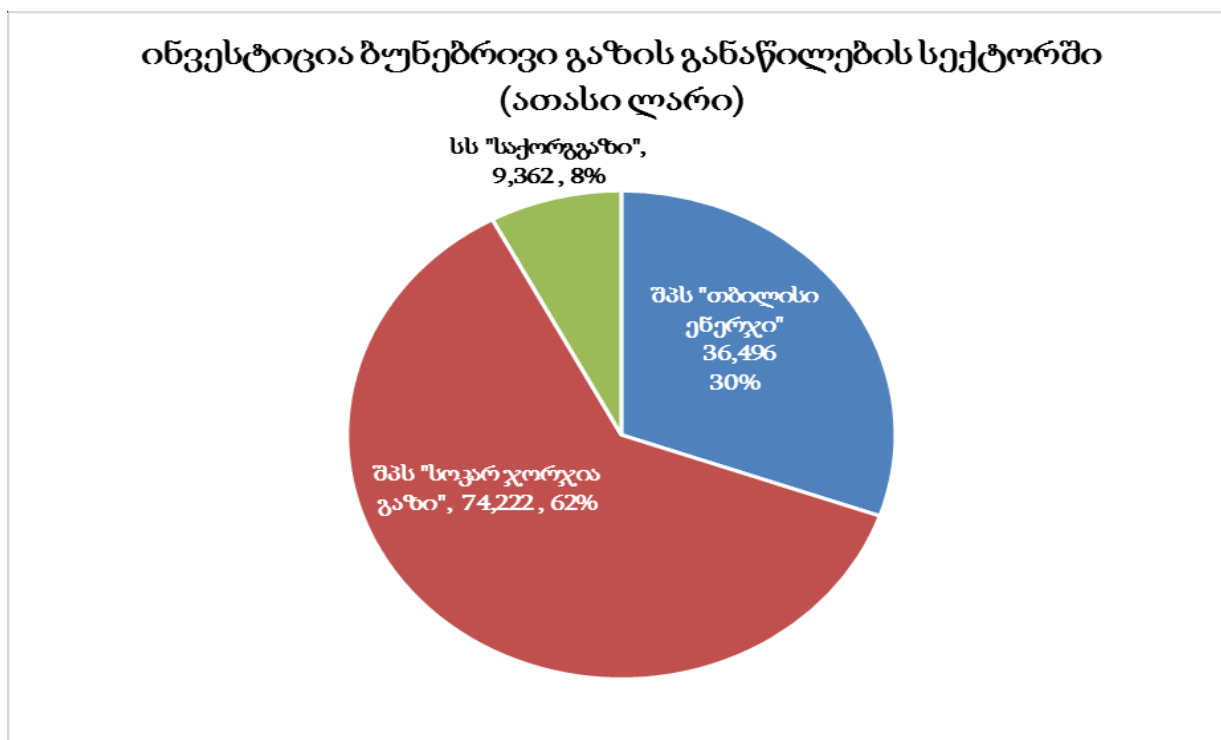
ინვესტიციები ბუნებრივი გაზის განაწილების სფეროში

სემეკის წლიური ანგარიშის მიხედვით, 2019 წლისთვის ბუნებრივი გაზის განაწილების სექტორში დაგეგმილი ინვესტიციის მოცულობა შეადგენდა 61 885 199 ლარს. მათ შორის, შპს „სოკარ ჯორჯია გაზის“ - 34 000 000 ლარს, სს „საქორგგაზის“ - 9 650 000 ლარს, ხოლო შპს „თბილისი ენერჯი“ - 18 235 199 ლარს. ამავე წელს ფაქტობრივად განხორციელდა 120,572,438 ლარის ინვესტიცია, მათ შორის 112,559,387 ლარის - საკუთარი სახსრებით, ხოლო 8,013,051 ლარის - მესამე პირების (მომხმარებლების) დაფინანსებით.

ბუნებრივი გაზის განაწილების საქმიანობაში 2019 წელს ფაქტობრივად განხორციელებული ინვესტიციების მოცულობაში მნიშვნელოვანი წილი - 61.56% ანუ 74,221,560 ლარი მოდის შპს

„სოკარ ჯორჯია გაზი“, რომელმაც საანგარიშო წელს საკუთარი სახსრებით ააშენა და ექსპლუატაციაში შეიყვანა 155,47 კმ გაზგამანაწილებელი ქსელი, რომელიც უზრუნველყოფს 2,393 ახალი პოტენციური აბონენტის გაზიფიცირებას. ამავე წელს საწარმომ სახელმწიფოსგან შეისყიდა გაზსადენები, რაშიც გადაიხადა 44,835,000 ლარი. ამასთან, ქსელზე მიერთდა დაახლოებით 30,000 ახალი აბონენტი. სს „საქორგაზმა“ 2019 წელს ინვესტიციები განახორციელა მთლიანად საკუთარი სახსრებით, რამაც შეადგინა სულ 9,855,000 ლარი. შესაბამისად, საწარმოს მიერ საანგარიშო წელს სხვადასხვა რეგიონში აშენდა 15.55 კმ სიგრძის ახალი გაზსადენები. განხორციელდა არსებული ქსელების რეაბილიტაცია, რის შედეგადაც გამანაწილებელ ქსელზე მიერთდა დაახლოებით 12,000 ახალი აბონენტი.

2019 წელს ბუნებრივი გაზის განაწილების სექტორში განხორციელებული ინვესტიციები გრაფიკულად ასე გამოიყურება:

კომპანიის ძირითადი ფინანსური და არაფინანსური მაჩვენებლები

კომპანიის შემოსავალმა 2019 წელს შეადგინა 65 681 000 ლარი, რაც 32%-ით მეტია წინა წლის იმავე მაჩვენებელზე. ზრდა გამოწვეულია ინტენსიური გაზიფიკაციის შედეგად ქსელის გაფართოებით და ზოგადი მოხმარების, ასევე განაწილების ტარიფის ზრდით. ზარალი 2018 წელთან შედარებით თითქმის 60%-ით არის შემცირებული და შეადგენს 3 348 000 ლარს. აქტივების ჯამური ღირებულება 2019 წლის ბოლოს შეადგენდა 172 899 000 ლარს. კომპანიის

მთლიანი აქტივების 88%-ს წარმოადგენს გაზსადენები და სხვა ძირითადი საშუალებები, რომელთა საშუალებითაც კომპანია ახორციელებს თავის ძირითად საქმიანობას. აქტივების 11%-ს შეადგენს სავაჭრო მოთხოვნები. კომპანიის კაპიტალის სტრუქტურა შედგება 10 310 000 ლარის სააქციო კაპიტალისგან და 31 791 000 ლარის დამატებითი კაპიტალისგან.

კომპანიის მიერ ბიუჯეტში გადახდილი გადასახადები

სს „საქორგაზის“ მიერ დაარსებიდან 2019 წლის ჩათვლით გადახდილი გადასახადები ასე გამოიყურება:

წელი	ბიუჯეტში გადახდილი თანხა
2008	248,615
2009	151,438
2010	333,977
2011	150,192
2012	328,533
2013	405,758
2014	2,283,013
2015	476,934
2016	ზედმეტობა
2017	1,749,929
2018	2,714,900
2019	4,152,901
სულ	12,996,189

საკადრო პოლიტიკა

სს „საქორგაზის“ 2019 წლის ბოლოს ჰყავდა 229 თანამშრომელი. კომპანია უზრუნველყოფს თავისი თანამშრომლების ჯანმრთელობის დაზღვევას. ასევე, თანამშრომელთა წახალისების მიზნით, კომპანია იყენებს ბონუს სისტემას ინდივიდუალური შედეგების მიხედვით. თანამშრომლებს, კვალიფიკაციის ამაღლების მიზნით, ყოველწლიურად უტარდებათ ტრენინგები საქართველოში და მის ფარგლებს გარეთ. ადამიანური რესურსების მართვის სისტემა მოიცავს საკადრო პოლიტიკის განვითარებას და ქმნის თანამშრომელთა სწავლების და კვალიფიკაციის ამაღლების შესაძლებლობას. სს „საქორგაზი“ ასევე მუდმივად ზრუნავს თანამშრომელთა გადამზადებაზე, თითქმის ყველა მიმართულებით ხორციელდება თანამშრომელთა კვალიფიკაციის ამაღლება, როგორც ტექნიკური, ასევე ინოვაციებზე და ბიზნეს განვითარების კუთხით მომუშავე პერსონალისათვის. 2017 წლის 10 ოქტომბერს ქალაქ

ქუთაისში კომპანია შპს „სოკარ ჯორჯია გაზმა“ თანამშრომელთა გადამზადების და კვალიფიკაციის ამაღლების სასწავლო ცენტრი გახსნა. ცენტრი ასევე ემსახურება სს „საქორგაზის“ თანამშრომელთა გადამზადებასაც. სასწავლო ცენტრი თანამშრომელთა პროფესიული ცოდნის ასამაღლებლად და პროფესიონალური უნარების სრულყოფის, ასევე კვალიფიკაციის ამაღლების სფეროში ერთიანი პოლიტიკის რეალიზაციის და უზრუნველყოფის მიზნით არის შექმნილი.

სასწავლო ცენტრის ძირითადი ამოცანებია:

- თანამშრომელთა თეორიული და პრაქტიკული ცოდნის განახლება გაზის სფეროში მზარდი მოთხოვნების შესაბამისად.
- პროფესიონალური ცოდნის და შესაძლებლობების ამაღლება და სათანადო დონის უზრუნველყოფა.
- მოწინავე გამოცდილების, ახალი პროგრესული მეთოდებისა და ტექნოლოგიების შესწავლა.

სს „საქორგაზში“ მუდმივად მიმდინარეობს საკადრო პოლიტიკის ოპტიმიზაცია, რაც გულისხმობს შრომის ეფექტურობის გაზრდას ინოვაციების დანერგვის გზით. კომპანიაში დაინერგა სხვადასხვა სისტემები, კერძოდ: ბილინგის სისტემა, CRM, ტელეფონია, სმს-ცენტრი. ეს ამცირებს რუტინულ სამუშაოს, რაც თავის მხრივ თანამშრომელთა მოტივაციას და განვითარების შესაძლებლობას ზრდის, ასევე, ზოგავს დროს და შესაძლებლობას აძლევს კომპანიას, უფრო სწრაფად და ოპერატიულად მოემსახუროს აბონენტებს, რაც მათი კმაყოფილების კოეფიციენტზე დადებითად აისახება.

კომპანია ასევე ახორციელებს იმ სამუშაოების აუტოსორსინგს, რომელშიც თანამშრომლებს აქვთ ნაკლები კომპეტენცია. სს „საქორგაზი“ ამ მეთოდს უკვე საკმაოდ წარმატებულად იყენებს სამონტაჟო სამუშაოების შესრულებისას, კომპანია ქირაობს კონტრაქტორ კომპანიებს, რომლებიც ასრულებენ სამშენებლო და სამონტაჟო სამუშაოებს.

კომპანიის საკრედიტო, საბაზრო, ლიკვიდობის და ფულადი ნაკადების ლიკვიდობის მიმოხილვა და რისკების მართვის მექანიზმები

კომპანიის ძირითადი ფინანსური ვალდებულებები შედგება სესხებისა და გადასახდელი ანგარიშებისგან და ასევე სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანებისგან. ამ ფინანსური ვალდებულებების ძირითადი მიზანია კომპანიის ოპერაციების დაფინანსება. კომპანიის ძირითადი ფინანსური აქტივები მოიცავს სავაჭრო და სხვა დებიტორულ დავალიანებასა და ფულად სახსრებს.

კომპანიის საქმიანობისთვის დამახასიათებელი ძირითადი რისკებია საკრედიტო, ლიკვიდურობის და საბაზრო რისკები. კომპანია მიეკუთვნება კომპანიების დიდ ჯგუფს, რომელსაც „სოკარი“ აკონტროლებს. ფინანსური რისკების უმეტესობაზე ზედამხედველობასა და კონტროლს ახორციელებს „სოკარი“ რეგიონების და ქვეყნების დონეზე. კომპანიის ხელმძღვანელობის მიერ ფინანსური რისკის მართვის მიზანია კომპანიის ყოველდღიური

ოპერაციების შესრულების უზრუნველყოფა, ოპერაციებიდან საკმარისი ნაღდი ფულის მიღება, რომ დააფინანსოს საოპერაციო და მიმდინარე კაპიტალური დანახარჯები და სასესხო ვალდებულებები მესამე მხარეების მიმართ.

კორპორატიული სოციალური პასუხისმგებლობა

„სოკარის“, როგორც ჯგუფის, ერთ-ერთი მთავარი ღირებულება ადამიანებსა და გარემოზე ზრუნვაა. ჯგუფის სოციალური აქტივობები მოიცავს კულტურულ, სპორტულ, ინფრასტრუქტურულ და საქველმოქმედო პროექტებს.

გარემოზე ზრუნვა

რეგიონებში ინტენსიური გაზიფიცირებების დაწყებამდე ხდებოდა ხეების უკონტროლო ჭრა, რაც ამძიმებდა ეკოლოგიურ ფონს. გაზიფიცირება ხელს უწყობს ტყის საფარის შენარჩუნებას და დადებითად მოქმედებს ეკოსისტემაზე. კომპანიის გათვლებით, ინტენსიურმა გაზიფიკაციამ წელიწადში დაახლოებით 1 000 000 ხე გადაარჩინა მოჭრას. კვლევის მიხედვით, ეს ფაქტი მომხმარებლების სრულ უმრავლესობას სიმპატიით განაწყობს „სოკარის“ მიმართ.

ამავე კვლევის მიხედვით, მოსახლეობა დადებითად აფასებს „სოკარს“ და აზერბაიჯანს, როგორც სტაბილურ პარტნიორს, რომელმაც ენერგოკრიზისის დროს გამოიყვანა საქართველო მძიმე სოციალური და პოლიტიკური მდგომარეობიდან.

სოციალური და კულტურული პროექტები

- „სოკარი“ არის ელექტრონული მუსიკის ფესტივალების 4GB-ის და OPEN AIR-ის მხარდამჭერი.
- მარნეულში „სოკარის“ მხარდაჭერით გაიხსნა სასწავლო ცენტრის შენობა- ჩაის სახლი. სასწავლო ცენტრში მარნეულის, ბოლნისის, გარდაბანისა და დმანისის რაიონების ახალგაზრდებს ქართულ, ინგლისურ და ფრანგულ ენას უფასოდ შეასწავლიან. სასწავლო ცენტრში არის ასევე ჭადრაკის, ცეკვისა და ხალიჩების ქსოვის კურსები.
- სოკარის წარმომადგენლობის დაფინანსებით განხორციელდა გამოჩენილი აზერბაიჯანელი მწერლის, დრამატურგის, განმანათლებლისა და საზოგადო მოღვაწის, მირზა ფათალი ახუნდოვის სახლ-მუზეუმისა და სამხატვრო გალერეის მშენებლობა-რესტავრაცია თბილისში. კულტურის კომპლექსს ახუნდოვ ჰაუსს წილად ხვდა საუკეთესო საზოგადოებრივი ნაგებობის წოდება.
- „სოკარი“ არის ინტელექტ-შოუ „რა? სად? როდის?“ სპონსორი.

ქველმოქმედება

სოკარი ზრუნავს ქვეყანაში სოციალურად დაუცველ მოსახლეობაზე და განათლების დონის ამაღლებაზე. წლების მანძილზე კომპანია აღიარებულია, როგორც სოციალური პროექტების უმსხვილესი ინვესტორი და ახორციელებს შემდეგ საქველმოქმედო ღონისძიებებს:

- ბუნებრივი აირი სოციალურად დაუცველ ხანდაზმულებსა და ბავშვთა სახლებს.
- ბუნებრივი აირი ოკუპირებული ტერიტორიების გამყოფ ხაზთან მდებარე სოფლების მოსახლეობას.
- ბუნებრივი აირი საქართველოს ტერიტორიაზე არსებულ სხვადასხვა რელიგიური კონფესიების ყველა ობიექტს.
- სტუდენტების სწავლის დაფინანსება.
- საქველმოქმედო ფონდის - ნატურის ხე - გენერალური სპონსორობა. ფონდი 2014 წლიდან აფინანსებს ბავშვების მკურნალობას საქართველოში და მის ფარგლებს გარეთ.

ძირითადი რისკები და გაურკვევლობები

კომპანიას ამ ეტაპზე საკმაოდ მყარი პოზიცია უჭირავს ბაზარზე, კერძოდ, მას აქვს რამდენიმე უპირატესობა, რომელიც განაპირობებს მოკლე და გრძელვადიან პერსპექტივაში მის სტაბილურ ფუნქციონირებას და მომავალ განვითარებას, მათ შორისაა: რეგიონალურ გაზის გაზგამანაწილებელ ბიზნესში მრავალწლიანი წარმატებული გამოცდილება და კომპეტენცია, გაზსადენების ფართო ქსელი, ავტორიტეტული და ძლიერი აქციონერი (აზერბაიჯანის სახელმწიფო კომპანია).

ზემოთხსენებული ფაქტორები ქმნის შესაძლებლობას, რომ კომპანია მომავალში კიდევ უფრო განვითარდეს და გაფართოვდეს, მიაერთოს ახალი აბონენტები უკვე გაზიფიცირებულ რეგიონებში, გაფართოვდეს გეოგრაფიულად და აითვისოს არაგაზიფიცირებული რეგიონები და რაიონები, ასევე ტურისტული ზონები, სადაც მოხმარება საშუალოზე მაღალი იქნება.

თუმცა, არსებობს გარკვეული საფრთხეები და დაბრკოლებები ზემოთხსენებული „მესამე ენერგეტიკული პაკეტის“ განხორციელების პროცესში, რომელიც კომპანიისთვის ამ ეტაპზე საკმაოდ რთული გამოწვევაა და შესაძლოა ძირეული ცვლილებები გამოიწვიოს. თუმცა, საბოლოოდ ეს ცვლილებები მომხმარებლებზეც და ბაზარზე მოქმედ კომპანიებზეც დადებითად აისახება. გაზრდილი კონკურენცია აუმჯობესებს მიწოდებული მომსახურების ხარისხს, ასევე კონკურენტების გააქტიურება შესაძლოა ნიშნავდეს ბაზარზე პასუხისმგებლობების გადანაწილებას.

არსებობს სხვა რისკებიც, მაგალითად: კომპანიის მასშტაბის ზრდას შესაძლოა მოჰყვეს სავაჭრო ვალდებულებების, სავაჭრო მოთხოვნების ამოღების ვადის და უიმედო ვალების რეზერვის ზრდა. რისკია ასევე ლარის კურსის მერყეობა დოლართან მიმართებაში, ვინაიდან კომპანია გაზს ყიდულობს დოლარში, ხოლო რეალიზაცია საცალო აბონენტებზე ხდება ლარში.

ძირითადი მაკროეკონომიკური ფაქტორები

პოლიტიკური ფაქტორები:

- აზერბაიჯანისა და საქართველოს სტრატეგიული პარტნიორობა სს „საქორგაზის“ განვითარების და ბაზარზე მყარი პოზიციის გარანტიაა. პოლიტიკური ცვლილებები როგორც წესი, გავლენას არ ახდენს „სოკარზე“, რადგან აზერბაიჯანისა და საქართველოს ურთიერთობები სტაბილურია.
- ბოლო წლებში მომხმარებელთა ცნობიერების ამაღლების ფონზე ბაზარი უფრო დაცული გახდა გაზის ტარიფთან დაკავშირებული პოლიტიკური სპეკულაციებისგან, რადგან ტარიფის გაანგარიშების მეთოდოლოგია საჯაროდ ხელმისაწვდომია ყველა დაინტერესებული პირისთვის.
- რეგიონის პოლიტიკურმა არასტაბილურობამ შესაძლოა გამოიწვიოს ეკონომიკური არასტაბილურობაც, რაც ასევე აისახება ენერგეტიკაზე.
- ევროკავშირთან ასოცირების ხელშეკრულება: ამ ხელშეკრულების პირობებმა შესაძლოა ენერგეტიკული ბაზრის ფუნდამენტური ცვლილებები გამოიწვიოს რეგულირებისა და კანონმდებლობის კუთხით.

ეკონომიკური ფაქტორები:

- სავალუტო რისკები - ლარის არასტაბილურობამ შესაძლოა გამოიწვიოს კომპანიის ფინანსური პრობლემები.
- საპროცენტო განაკვეთი - გამომდინარე იქიდან, რომ კომპანია თავისი საქმიანობის გარკვეულ ნაწილს სესხით აფინანსებს, საპროცენტო განაკვეთი დიდ გავლენას ახდენს მის ფინანსურ ხარჯებზე.
- ქვეყნის ზოგად ეკონომიკურ მდგომარეობაზე დამოკიდებული მომხმარებელთა გადახდისუნარიანობა და შესაბამისად მათ მიერ გაზის მოხმარება.

სოციალური ფაქტორები:

- მოსახლეობის ზრდის ტემპი შემცირებულია, რაც პირდაპირ მოქმედებს გაზის მოხმარების მოცულობაზე.
- გარემოს დაცვა - ბოლო პერიოდში ქვეყნის მასშტაბით უფრო და უფრო დიდი ყურადღება ექცევა გარემოზე ზრუნვას, რაც გულისხმობს ბაზარზე მყოფი კომპანიებისთვის დამატებით რეგულაციებს და მეტ სოციალურ პასუხისმგებლობას.
- დემოგრაფიული განაწილება - ქალაქის მოსახლეობას უფრო ნაკლები წვდომა აქვს გაზის შემცვლელ პროდუქტებზე, ვიდრე სოფლად. აქედან გამომდინარე, კონკურენციის რისკი ქალაქებში ნაკლებია.
- სიღარიბის მაჩვენებელი ქვეყანაში - ბოლო წლებში ზრდის ტენდენციაა, რამაც შესაძლოა გავლენა მოახდინოს გაზის მოხმარების მოცულობაზე.

ტექნოლოგიური ფაქტორები:

- ინტერნეტ და მობილური მომსახურებები საქართველოს ურბანულ რაიონებში კარგად არის განვითარებული, ხოლო სოფლებში ეტაპობრივად ფართოვდება დაფარვის ზონები, რაც ენერგო კომპანიებისთვისაც მომგებიანია, რადგან მარტივდება კომუნიკაცია მომხმარებელთან და საოპერაციო საქმიანობა. (მაგ: აბონენტებისთვის ქვითრის ნაცვლად სმს-ის გაგზავნა).
- ამჟამად ინტერნეტი ხელმისაწვდომია თითქმის ყველა რეგიონში, რაც ნიშნავს მომხმარებელთა თავისუფალ წვდომას გაზთან დაკავშირებულ ნებისმიერ საჯარო ინფორმაციაზე. (მაგალითად, გაზის უსაფრთხო მოხმარების წესები, ტარიფის გაანგარიშების მეთოდოლოგია და ა.შ.)

გარემო ფაქტორები:

- კლიმატური ცვლილებები: გაზის ბაზარი მკვეთრი სეზონურობით გამოირჩევა. ზამთრის სეზონზე მოხმარება დამოკიდებულია 2 ძირითად ფაქტორზე, ზამთრის საშუალო ტემპერატურასა და დაბალი ტემპერატურის ხანგრძლივობაზე.
- საქართველოს ეკოსისტემა მდიდარია გაზის შემცველი პროდუქტებით, კერძოდ, შეშა, წყალი, ელექტროენერგია, თუმცა ამჟამად საქართველოში ხის ჭრაზე კონტროლი გამკაცრებულია, რამაც შესაძლოა განაპირობოს გაზის მოხმარების ზრდა.

საკანონმდებლო ფაქტორები:

- საგადასახადო პოლიტიკა: საგადასახადო სისტემის გამარტივება და ესტონურ მოდელზე გადასვლა ცალსახად დადებითად აისახება ბიზნესზე.
- სემეკის მიერ კონტროლდება სოციალური აბონენტების მიერთებაზე ფასწარმოქმნა. მარეგულირებელი აკონტროლებს მიერთების ვადებს, 40 დღიანი ვადაგადაცილების შემთხვევაში აბონენტს უნახევრდება ტარიფი, ხოლო 80 დღიანი ვადაგადაცილების შემთხვევაში - მთლიანად ჩამოეწერება ვალი.

კვლევისა და განვითარების სფეროში ჩატარებული ღონისძიებების მიმოხილვა

ციფრული ტექნოლოგიების განვითარება კომპანიის სტრატეგიის ერთ-ერთი მთავარი კომპონენტია. ეს მიმართულება ხელს უწყობს პროცესების ოპტიმიზაციას და ავტომატიზაციას. კომპანიის განვითარების ამ ეტაპზე ციფრული ტექნოლოგიების განვითარება იგეგმება სამი ძირითადი მიმართულებით: კომერციული საქმიანობის ოპტიმიზაცია, ტექნიკური ოპერაციები და კონტროლის მექანიზმები.

ციფრული ტექნოლოგიები კომერციულ საქმიანობის ოპტიმიზაციისთვის

ბილინგის სისტემა

ბილინგის სისტემა წარმოადგენს კომპანიის მთავარ ციფრულ ინოვაციას, რომელიც დაინერგა კონკრეტულად „სოკარ გაზის“ ჯგუფისთვის. სისტემაში სრულად არის ასახული კომპანიის საოპერაციო საქმიანობის მოთხოვნები, როგორებიცაა:

- უნიფიცირებული აბონენტები
- ფინანსური კონტროლის მექანიზმები
- რეპორტინგი
- ტარიფების მოქნილი სქემა
- სმს-ს გაგზავნა აბონენტებთან, საჭიროების შემთხვევაში ქვითრის ადგილზე ბეჭდვა

CRM სისტემა

სისტემა რომელიც მოიცავს მომხმარებლებთან ურთიერთობის ყველა საშუალებას, როგორებიცაა: ცხელი ხაზი, მომხმარებლების მომსახურების ცენტრები, ვებ-პორტალი. ამ სისტემის მთავარი მიზანია აბონენტების კმაყოფილების ამაღლება.

ვებ-პორტალი

ვებ-პორტალი წარმოადგენს სოციალური და კომერციული აბონენტების ელექტრონულ ანგარიშებს, სადაც მომხმარებლებს შეუძლიათ ნახონ თავიანთი ისტორია კომპანიაში. ვებ - პორტალის ძირითად მიმართულებებს წარმოადგენს:

- აბონენტების ბარათები
- უსაფრთხოების წესები
- მომსახურებების შეთავაზება
- ონლაინ გადახდები

ციფრული ტექნოლოგიები ტექნიკურ ოპერაციებში

გეოგრაფიული ინფორმაციული სისტემა

აღნიშნულ სისტემაში ასახულია კომპანიის ფიზიკური ინფრასტრუქტურა: გაზსადენები, მრიცხველები და ა.შ., რაც კომპანიას აძლევს საშუალებას ადგილზე მისვლის და გეგმიური შემოვლების გარეშე აღმოფხვრას პოტენციური პრობლემები. ასევე იგეგმება GIS სისტემის ინტეგრირება ბილინგის სისტემასთან, რაც კომპანიას მისცემს საშუალებას სამუშაო პროცესები უკვე ამ სისტემის მეშვეობით განახორციელოს.

სადისპერო ცენტრი

სადისპერო ცენტრი წარმოადგენს ბუნებრივი გაზის უწყვეტი და უსაფრთხო მიწოდების მაკონტროლებელ ცენტრს, ის აგროვებს ინფორმაციას სხვადასხვა სისტემებიდან, ახდენს მათ კონსოლიდაციას და კომპანიას სთავაზობს ოპტიმალურ გადაწყვეტილებას პრობლემის აღმოსაფხვრელად. მაგალითად, კორექტორებიდან, რომლებიც დაყენებულია საუბნო მრიცხველებზე, იღებს ინფორმაციას წნევის და დატვირთვის შესახებ, ხოლო CRM სისტემიდან - ავარიების შესახებ და ამის მეშვეობით გეგმავს ავარიის აღმოფხვრის საფეხურებს. სადისპერო ცენტრის მთავარი ფუნქციებია:

- ოპერატიული, მოქნილი და ეფექტური რეაგირება პრობლემებზე, როგორცაა ავარიები, ქსელში წნევის დაცემა და ა.შ.
- ჯგუფების მუშაობის კოორდინირება.
- ადამიანური შეცდომის შემცირება გადაწყვეტილების მიღების დროს.

ჩვენების აღების ტექნოლოგია

2012 წელს კომპანიაში დაინერგა მობილური ტერმინალები შტრიხ-კოდის წამკითხველი აპარატით. ყველა მრიცხველზე დამონტაჟდა შტრიხ-კოდი მაიდენტიფიცირებელი ინფორმაციით. ტერმინალის საშუალებით წამკითხველი კითხულობს მრიცხველზე დატანილ შტრიხ-კოდს. აბონენტს მომენტალურად ეგზავნება სატელეფონო შეტყობინება (SMS) დავალიანების დარიცხვასთან დაკავშირებით. ამ ტექნოლოგიის დანერგვამ შეამცირა წამკითხველის მიერ ერთ აბონენტზე დახარჯული დრო და გადახდის ლოდინის ვადა.

მარკეტინგული სტრატეგია და საზოგადოებასთან ურთიერთობა

შპს „სოკარ ჯორჯია გაზში“ მარკეტინგის დეპარტამენტი შეიქმნა 2015 წელს, დეპარტამენტი ასევე ემსახურება სს „საქორგაზს“. დეპარტამენტის მიზანია მომხმარებლებში კომპანიის ცნობადობის გაზრდა, სიახლეების და ნებისმიერი სახის ინფორმაციის სწრაფად და სრულყოფილად მიწოდება. საზოგადოებასთან უფრო მჭიდრო და ეფექტური კომუნიკაციის დასამყარებლად კომპანია ახორციელებს ბაზრის კვლევას და საჭიროების მიხედვით მიმართავს საკომუნიკაციო კამპანიებს.

კომპანია ფრონტ ოფისებში დამონტაჟებულ ელექტრონულ მონიტორებზე, ასევე კომპანიის ვებ-გვერდზე და სოციალურ მედიაში, განათავსებს ნებისმიერი სახის შეთავაზებას, სხვადასხვა შინაარსის ტექსტსა და შეტყობინებას აბონენტებისათვის. ასევე უსაფრთხოების

გაუმჯობესების მიზნით კომპანია არიგებს საინფორმაციო ბროშურებს გაზის მოხმარებასთან დაკავშირებით. 2018 წლიდან, კლიენტებს ახალ კომერციულ შეთავაზებებს აცნობენ ქოლ-ცენტრის ოპერატორები, ხოლო აბონენტებს სმს-ით ეგზავნებათ სარეკლამო-საინფორმაციო შეტყობინებები.

ალექსანდრე ხეთაგური
დირექტორი

4 აგვისტო, 2020

გამოყენებული მასალები:

1. საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის ანგარიში.
2. შპს „იუაის“ დამოუკიდებელი რწმუნების ანგარიში 2019წ.

გაუმჯობესების მიზნით კომპანია არიგებს საინფორმაციო ბროშურებს გაზის მოხმარებასთან დაკავშირებით. 2018 წლიდან, კლიენტებს ახალ კომერციულ შეთავაზებებს აცნობენ ქოლცენტრის ოპერატორები, ხოლო აბონენტებს სმს-ით ეგზავნებათ სარეკლამო-საინფორმაციო შეტყობინებები.

ალექსანდრე ხეთაგური
დირექტორი

4 აგვისტო, 2020

გამოყენებული მასალები:

1. საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 2019 წლის ანგარიში.
2. შპს „იუას“ დამოუკიდებელი რწმუნების ანგარიში 2019წ.